

אתגתא

בשבע 1053 | כ"ד בתמוז תשפ"ג, 13.07.23

יצחק הילדסהיימר בן ה-88 הוא העיתונאי הפעיל המבוגר בישראל // עניין אישי, רבקי גולדפינגר

בשבת החרה

אורטל תמם לא הכירה את דודה החייל משה תמם הי"ד שנרצח, אבל מקדישה את חייה למאבק ברוצחו וליד דקה, שהפך למנהיג טרור בחסות הכלא הישראלי // **הדס צורי**

ככה עושים מהפכת שירות

***5522**

סיירת מנכ"ל
050-9999988

רק בלאומי

הקמנו את סיירת מנכ"ל
למקרים בהם לא פתרנו
בקשה תוך יום

פתוח

רק בלאומי

פתחנו את מוקד השירות
בשעות שהכי נוח לכם
06:30-23:00

**בנקאי
בזום**

רק בלאומי

סידרנו לכם פגישה
עם בנקאי בזום למגוון
פעולות בנקאיות

**פותרים כל
בקשה תוך יום**

רק בלאומי

התחייבנו גם לחזור
וגם לפתור כל בקשה
שלכם תוך יום

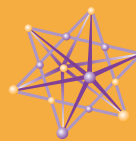

המכללה

האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך

קריית חינוך שדות נגב

17.7.23

יום פתוח באקדמית חמד

יום שני | כ"ח בתמוז תשפ"ג | נרשמים מהבית או מהקמפוס

50% הנחה
על דמי הרישום!

לנרשמים ביום הפתוח

תואר שני M.Ed. שנה אחת בקמפוס

בתוכניות:

| ניהול וארגון מערכות חינוך
| התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה
| חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה
| חינוך מיוחד* בהתמחויות: לקויות למידה/ אוטיזם
חדש! ניהול וארגון מערכות חינוך עם אפשרות לתזה

תואר ראשון B.Ed. יומיים בשבוע בקמפוס

בחוגים:

מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא
תושב"ע | הגיל הרך | חינוך מיוחד +
הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה,
כתיבה וחשבון

נרשמים לתואר ראשון ותעודת הוראה
ומקבלים מחשב נייד מתנה! בכפוף לתקנון

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רג"ב
תוכנית מצוינות

אחת לחודש
למידה מרחוק

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

*הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

למידע והרשמה חייגו אלינו *5280

בבריאות טובה

גל' אורן לרנר BSD

= תוכנית חיסכון בדקה ומצאה

**את סל התרופות
הזול ביותר
תמצאו במאוחדת פארם!**

לקוחות מאוחדת,
בתכנית חיסכון מתאריך 9.1.23, מאוחדת דורגה במקום הראשון
מבין קופות החולים במחיר הזול ביותר לסל תרופות.

מאוחדת
רמה אחרת

***5343**
k.meuhedet.co.il

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

מתווה הרצוג הראשון

64 שנים אחרי שהלך הרב הרצוג לעולמו, חזונו הגדול לתיקון מערכת המשפט מחכה להגשמה

בשלווה ובאמונה גדולה: "חורבן בית שלישי לא יהיה וארץ ישראל לא תיכבש". כשנציגים מהשגירות הבריטית בארצות הברית הגיעו אליו כדי לשכנע אותו שלא לשוב ארצה, אמר נחרצות: "הודיעו ללונדון את דעתי הברורה, שאין שום מקום לפחד, כי ניצחון הנאצים במזרח התיכון פירושו חורבן שלישי של היישוב היהודי בארצנו הקדושה, ועל חורבן שלישי כזה לא ניבאו נביאינו, נביאי החירות".

בדרך הארוכה בחזרה לארץ, הרב דחה טיסה ממוזמביק למצרים מחשש חילול שבת. הוא העדיף להישאר עם רעייתו שרה (שהייתה אישיות בפני עצמה, ושותפה מלאה לעשייה של בעלה במשך כ-40 שנה) לבד בעיר, בעיצומה של המלחמה. היו שסברו שמבחינה הלכתית יש היתר לטוס בגלל המצב הביטחוני באזור, אבל הרב לא מיהר לסמוך על ההיתר: "אם אני אסע במטוס בשבת, יהודים אחרים ייסעו באוטובוס בתל אביב, ויקיץ הקץ על שבת קודשנו". איזה סיפור. יש משמעות ציבורית לפסקים כאלה, בגלל הפרשנות שאחרים עלולים לתת לדברים. כוח דאחרייתא עדיף.

ואפרופו שבת: כשחזר הרב בסופו של דבר לארץ, הוא נקלע לעימות עם השלטונות. הבריטים סבלו ממחסור בציד ובאספקה מכיוון שהגרמנים הטביעו את האוניות שהביאו ציוד למזרח התיכון. המקור הבטוח היחיד לאספקה היה תוצרת מקומית. הדרישה למוקשים שייצר בית החרושת 'פרידמן' בירושלים הייתה גדולה. השלטון הבריטי הוציא פקודה שעל בית החרושת להגדיל את תוצרתו ולעבוד בשבתות. רוב פועלי בית החרושת היו יהודים חרדים, והם פנו לראש העדה החרדית, הרב יוסף צבי דושינסקי, שפנה לרב הראשי (כן, לרב הרצוג היו קשרים מצוינים לא רק עם דיפלומטים ומנהיגי מדינות בעולם הרחוק, אלא אפילו עם גאב"ד העדה החרדית בירושלים...). הרב הרצוג פסק שאסור לפועלים יהודים לעבוד בשבת במפעל. למחרת פסיקתו, התקבלה הודעה בהנהלת הסוכנות שהוחלט לאסור את הרב מכיוון שהוא מפריע למאמץ המלחמתי החיוני. כשהגיע בריגדיר בריטי לביתו, עוד באותו יום, להעמיד אותו על חומרת העניין, ניגש איתו הרב אל ארון הספרים, הוציא משם סידור עם תרגום אנגלי, פתח אותו בברכת "השכיבנו" וביקש מהקצין לקרוא. הוא הפנה את תשומת ליבו לסיום "שומר עמו ישראל לעד" בתפילת ערבית של כל ימות השבוע. הוא הסביר לקצין הבריטי שבשבת לא חותמים כן, משום שהשבת עצמה היא השומרת מכל רע. "ונשק זה", הוא אמר, "כוחו נבחן במשך 3,000 שנה".

הרב המשיך ודיבר על חשיבותה המיוחדת של השבת ליהודים, ואמר שלא בקלות הוציא פסק שאוסר את העבודה בשבת, אלא שהוא חקר את הסוגיה היטב ומצא שיש אפשרות להגדיל את אספקת המוקשים בדרכים אחרות, ללא חילול שבת. "אתם ניגשתם לעניין בלי להכיר את חומרתה וערכה של שבת קודשנו", אמר הרב לבריגדיר. הקצין התרשם מהדברים, הוקסם מאישיותו המקרינה של הרב, וחזר בו, תוך כדי הפגישה, מעמדתו התקיפה, ואף הוסיף: "אציע לפני מפקדיי לגייס את כבוד הרב. לאמונתו אנחנו זקוקים בימים קשים אלה. היא הנשק שיכול להקנות לנו את הניצחון".

6 שנת תש"ו (1946), ושוב הרב יוצא למסע עולמי. הפעם כדי לדרבן יהודים לעלות לארץ עם סיום השואה. הוא מבקר במחנות העקורים ומחזק את האודים המוצלים. הרב היה מעורב בהעלאת מעפילים וקליטתם בארץ, בין היתר בסיפור המורכב של "ילדי טהרן", אבל העניין המרכזי שעסק בו באותו מסע היה הילדים האבודים: להשיב לחיק ישראל ילדים שנמסרו לפני השואה על ידי הוריהם, שנרצחו בשואה, למשפחות גויות ולמנזרים. הרב הרצוג נסע לבתי יתומים ולמנזרים, לחפש את הילדים. הוא אף פגש בוותיקן את האפיפיור פיוס ה'12, "אחרי ההשמדה הנוראה, כל ילד כזה הוא לנו אלף ילדים", התחנן הרב בדמעות. אחרי מאמצים אדירים הצליח לאתר כ-500 ילדים ולהעלות אותם לארץ ב"רכבת הרצוג". לא מצאתי סימוכין היסטוריים לסיפור המפורסם על כך שהרב קרא "שמע ישראל" במנזרים ואז הילדים היהודים, שהכירו את קריאת שמע מהימים שלפני המלחמה,

הרב הרצוג נואם בפני פליטי שואה במחנה עקורים באיטליה

ר'בנות בסערת הימים' שכתב שאול מייזליש (ידיעות ספרים). אמה שבתוך כל הדוחק וההמולה טורחת להחזיק על הידיים את בנה בן השלוש, כדי שיראה את החפץ חיים. אפילו מבעד לחלון, אפילו רק לרגע, והביטו אחרי משה עד בואו האוהלה.

4 הילד יצחק אייזיק גדל. מפולין הוא עבר עם משפחתו ללידס שבאנגליה, שם מונה אביו לרב, ומשם לימים עקרה המשפחה לצרפת. ילדות בסערת הימים. בגיל 16 הוא כבר ידע את הש"ס בעל פה. הוא לא למד בישיבה אלא עם אביו, הרב יואל הרצוג, וגם לא מעט לבד, וניהל התכתבות ענפה עם ענקי התורה של הדור ההוא. אחד מהם היה רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק, בעל ה'אור שמח', שגם העניק לו את הסמיכה לרבנות ביחד עם הרב יעקב דוד וילובסקי, הידוע בכינויו הרידב"ז (שאמר על העילוי הצעיר "רבי עקיבא אייגר של דורנו"). שנתיים אחר כך קיבל מאוניברסיטת לונדון תואר ראשון במתמטיקה, לשונות שמיות וקלאסיות, ואז תואר דומה מהסורבון שבצרפת. הוא ערך מחקר מדעי פורץ דרך על פתיל התכלת, ועליו קיבל את הדוקטורט שלו בספרות בגיל 25. הרבנות הראשונה שלו הייתה באירלנד, תחילה בבלפסט ואז בדבלין, ולבסוף כרב הראשי של אירלנד.

כשנה לאחר פטירתו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק הוא נבחר לכהן כרב הראשי לישראל - ועלה לארץ. המונים קיבלו את פני הרב הנבחר שהגיע לנמל חיפה, חבוש בצילינדר ואוחז במקל מעוטר בגולת כסף, ביום חמישי, ב' בשבט תרצ"ז (1927). ימים ספורים אחר כך נערכה ההכתרה שלו בבית כנסת החורבה בירושלים. ומכאן ועד יום מותו, 32 שנים אחר כך, הוא יהיה שחקן מרכזי בהיסטוריה של עם ישראל, באחת התקופות הגורליות שידע מאז היותו לעם. מדובר בכל כך הרבה חזיתות דרמטיות, שבכל אחת מהן נטל חלק פעיל ומשפיע: ועידת פיל ותוכנית החלוקה, ועידת וודהד שבאה בעקבותיה. פרשת תלית שלמה בן יוסף בידי הבריטים. וגם פרסום הספר הלבן, אותו מסמך בריטי מפורסם שהגביל את העלייה לארץ ואת רכישת הקרקעות כאן בידי יהודים. הרב הרצוג קרע אותו בהפגנות, עטוף בטלית, בכניסה לבית הכנסת ישורון בירושלים, ברגע מכונן שנכנס להיסטוריה. ובחזית אחרת: באותן שנים סוערות הקים מחדש את ועד הישיבות, שסייע מאוד לפריחת עולם התורה בארץ ישראל, ולימים גם במדינה שתקום.

5 אבל עוד לפני הקמת המדינה, מגיע פרק מרכזי מאוד בחייו, בחיינו: השואה. הרב הרצוג הרעיש עולמות, פשוטו כמשמעו, בניסיון לעצור את השמדת העם היהודי. בשנת 1941 הוא יצא למסע חירום באנגליה ובארצות הברית. הוא נפגש עם נשיא ארצות הברית רוזוולט. מהפגישה הזאת הוא יצא מדוכדך וראה בה כישלון. בזמן מסע החירום של הרב בעולם, התעורר חשש אמיתי שהכיבוש הנאצי יגיע גם לארץ ישראל. העיתונות הבריטית כתבה באותם ימים: "צלב הקרס מטיל את צילו על ארץ ישראל", אבל הרב הרצוג הכריז

1 בשעת בוקר מוקדמת של יום ראשון השבוע, עצר רכב שרד בפתח בית העלמין הישן בסנהדריה, המוכר לתושבי ירושלים מהכיתוב מעורר חשבון הנפש שמתנוסס עליו כבר שנים: "בית מועד לכל חי". מהרכב יצא נשיא המדינה יצחק הרצוג, חבוש כיפה שחורה. הוא ניגש אל אחד הקברים הראשונים בבית העלמין, מלווה בפמליה של מניין אנשים, והחל לומר בפרק קי"ט את אותיות השם שחקוק על המצבה: יצחק אייזיק. אחר כך אמר קדיש והפמליה ענתה אמן.

64 שנים מלאו השבוע לפטירתו של הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג, וזו אולי הזדמנות לחזור אל סיפור חייו המרתק. ההרואי, אפילו. הטור הזה נכתב בשעה שבה עדיין לא ברור אם התמונה של התינוק שחוסס אוטובוסים היא פרודיה נוקבת או מציאות הזויה, עדיין לא ידוע איזו פרובוקציה נוספת תחלל איזה ערך קדוש נוסף, ומתי שוב ישבש השיבוש את חיינו. בשבוע כזה מצאתי קצת נחמה בדמותו המאירה של הרב, במשנתו ובדורותיו. למרות שאם חושבים על זה, רבים מהפולמוסים שבהם היה הרב מעורב בשנים ההן, של קום המדינה, מלווים אותנו עד היום הזה, עד השבוע הזה.

2 מאיפה נתחיל? אולי בזווית האישית. בדברים שכתב עליו בנו הבכור, הנשיא השישי חיים הרצוג: "כשאני מתבקש להעלות את זכר מרן אבינו זצ"ל, אני כותב כאן תחילה כבן אשר אהב את אביו, עם כל הפשטות והתמימות של אהבה כזאת, ואשר זכינו, אחי יעקב זצ"ל ואני, לאהבה הטהורה של אב לבנים. עברו 30 שנה מאז היום המר שבו עבר מלפנינו ליישיבה של מעלה, וכאשר אני רואה כיצד אנו ממשיכים להסתכל אחריו, אני נזכר בגמרא במסכת קידושין".

הסוגיה שחיים הרצוג מדבר עליה דנה באופנים שבהם יש לכבד אדם גדול. כמה זמן אחרי שהוא עובר על פנינו עדיין צריך לעמוד לכבודו. הגמרא מתייחסת לתלמיד חכם ולאב בית דין - כל אחד והדינים המיוחדים לגביו, אבל בגדול, אחרי שהם הלכו ארבע אמות אפשר להתיישב - ואז היא עוברת לעסוק בנשיא הסנהדרין, כלומר בגדול הדור. מה הדין כשרואים אותו? "עומד מלפניו מלוא עיניו, ואינו יושב עד שיישב במקומו, שנאמר וְהִבִּיטוּ אַחֲרָי מִשָּׁה עַד בּוֹאוֹ הָאוֹהֶלָה". וכאן חיים הרצוג כותב דימוי נפלא: "כאשר אני חושב על האוצרות האדירים של תורה וחוכמה אשר גילינו בכתבי היד שלו, כאשר אני רואה לנגד עיני את חידושי התורה שלו, את התשובות, את פסקי הדין, את צלילתו למים עמוקים של התורה שבעל פה ושבכתב, את התכתבויותיו עם גאוני הדור בכל אתר ואתר, את ההרואי על אנושות, מדע, מדיניות, חוקה, תקומת ישראל, את אוצרות המחשבה שלו על חוכמת העולם, את חריפותו במשפט ובחקו - כאשר אני נזכר בכל אלה ואני יודע כי רק אחוז קטן ביותר של חוכמתו יצא עד כה לאור והעשיר את עם ישראל, הרי שנדמה לי כי עדיין עומדים אנו מלפניו מלוא עיניו, כי טרם התיישבנו, וכי אנו מביטים אחריו, כי טרם בא האוהלה. ואכן, אנו מבקשים לעמוד בהנעה".

איזו הערצה של בן לאביו. ואיזו יראת כבוד - 30 שנה אחרי שהאב הלך לעולמו.

3 יצחק אייזיק הלוי הרצוג נולד בלומז'ה שבפולין בנר רביעי של חנוכה תרמ"ט (1888). אחד מזיכרונות הילדות המוקדמים שלו קשור בחפץ חיים. "בליל קיץ אחד", הוא סיפר, "בית המדרש היה מלא עד אפס מקום, והחפץ חיים עומד אצל ארון הקודש ודורש לפני הקהל, המגיב לו בחרדת קודש. בן שלוש הייתי, ואמי מורתי הביאתני לראות ולשמע את החפץ חיים. אולם משהגיעה לבית המדרש כבר לא הייתה יכולה להיכנס לעזרת הנשים, שהייתה מלאה עד אפס מקום. היא נכנסה לגן שמאחורי הבית ועמדה על יד החלון הפתוח, אותי החזיקה בידיה, וראיתי את הצדיק ושמעתי את דבריו הערבים המושכים לב ישראל לאביהם שבשמיים". אפשר לדמיין את הרגע המכונן הזה, שמסופר בביוגרפיה המרתקת

McCann
OdoB
עולם הארט

295
195
TÄRNÖ שולחן.
שחור/גוון חום בהיר.
א'100, ר'54, ג'71 ס"מ.

69
49
STRANDÖN כיסא ים.
כחול/לבן-ירוק.
ר'46, ע'63, ג'74 ס"מ.

175
125
BURVIK
שולחן צד.
שחור
ג'78, ק'38 ס"מ.

95
29
GOKVÄLLA
פמוט לנר בלוק.
לבן/צבע פליו.
ג'26 ס"מ.

545
395
VITTSJÖ יחידת מדפים.
שחור-חום/זכוכית.
ר'100, ע'36, ג'175 ס"מ.

39
15
GOKVÄLLA
עששית לד.
פליו.
ג'13 ס"מ.

125
59
GOKVÄLLA מגש.
מטאלי צבע זהב.
א'46, ר'34 ס"מ.

95
49
KANTNEPETA
ציפה וציפית.
לבן צהוב/משבצות.
ציפית 50/60 ס"מ,
ציפה 150/200 ס"מ.

350
250
LISABO כיסא.
ר'46, ע'51, ג'80 ס"מ.

2,395
1,895
GRÄLVIKEN
ספה
תלת-מושבת נפתחת.
אפור.
ר'225, ע'86, ג'74 ס"מ.

איקאה אשתאול | איקאה באר שבע | איקאה קריית אתא | איקאה ראשלי"צ | איקאה נתניה
שירות לקוחות איקאה: 35832* | בירור מלאי באתר: www.IKEA.com/il/he

בתוקף עד 30.07 או עד גמר המלאי, המוקדם שבהם. * בסייל משתתפים כ-2,800 פריטים * מינימום 10,000 יח' במלאי מכלל הפריטים המשתתפים בסייל * התשלום בכל כרטיסי האשראי, מזומן ושיקים * שלושה תשלומים ללא ריבית לעסקה מעל 1,000 ₪ (לא כולל מזון) * תשלומים לפי תכניות הקרדיט של חברות האשראי * ניתן להזמין שירות הובלה והרכבה בתשלום.

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

התקבצו סביבו בדמעות - אבל עליי לא מספרים אגדות כאלה.

7 ומעל לכל הפעילות הדיפלומטית הענפה וחובקת העולם הזאת - ובאופן מופלא: תוך כדי הפעילות - הרב הרצוג היה מגדולי הדור. גאון בתורה, גאון במצוות, שלמד, שפסק, שכתב. "ארון קודש מלא בספרים", אמר עליו הרב קוק. הרב הרצוג זכה כל השנים להערכה גדולה מכל גווי היהדות הדתית. בביתו ברחביה התכנסו מדי יום שישי גדולי תלמידים החכמים של ירושלים למפגש שבועי שבו ליבנו סוגיות קשות. בהם הרב איסר זלמן מלצר, הרב יחזקאל אברמסקי, הרב שלמה זלמן אוירבך, הרב יוסף שלום אלישיב, הרב בצלאל ז'ולטי, הרב שלמה גורן והרב אברהם שפירא.

ובחזרה אל העשייה הציבורית: בארץ ישראל הנבנית, הרב הרצוג היה מעורב בהקמת ההתיישבות. חלוצי גוש עציון היו כה אסירי תודה על היחס המיוחד שלו אליהם עד שהחליטו לקרוא יישוב על שמו, עוד בחייו: משואות יצחק (את הסיפור הזה לא הייתי צריך לקרוא בשום ספר. שמעתי אותו מסבי, אהרון מאיר ז"ל, שהיה ממקימי היישוב ומהאבות הגדולים של הרב והרבנית הרצוג). ואחרי נפילת הגוש, ביום הכרזת המדינה, הוא ליווה את אלמנות לוחמי הגוש ואת היתומים. הוא סייע לאסירי המחתרות. היה מעורב כמובן בכל הפעילות של המוסדות הלאומיים (ואף ניסה לנצל את קשריו האישיים עם ז'בוטינסקי וחיים ויצמן כדי לפשר ביניהם). חיבר את התפילה לשלום המדינה. הקים את מערכת הרבנות ובתי הדין במדינה החדשה. הקים את המכון שהוציא לאור את האנציקלופדיה התלמודית. יום את הקמת 'היכל שלמה' בירושלים.

8 וכמו קודמו בתפקיד הרב הראשי, גם הוא יצא למסע במושבות ובקיבוצים. היעד הראשון שלו היה הדור הצעיר. "אם נצליח לעורר בהם לפחות עניין במורשת היהודית, ברור שנביא אותם לחפש מקורות ושורשים", כתבה ביומנה הרבנית, שהתלוותה אליו למסע. בקיבוצים נאמר לו שהם רואים בהורי החברים הזקנים, שהתפללו בחדר קטן שהעמידו לרשותם, תופעה אנכרוניסטית, מנותקת מדמותו של הישראלי החדש. "בתפילין הם מסתכלים בחשד נורא", כך מתואר בזיכרונות מהמסע ההוא, ואני נזכרתי, איך לא, בתיעוד של הקלפטע מתל אביב שהטרידה את החב"דניק ("אני לא מדברת איתך!") ואת הנערים ("הוא הבטיח לכם משהו?"), כן, יש מי שעד היום מסתכל בתפילין ב"חשד נורא". "התכחשותכם למסורת ישראל", אמר הרב לקיבוצניקים הצעירים, "שמה לאל את כל הברכה במעשה ההתיישבותי-חלוצי הענק שלכם. ביד אחת אתם בונים את המדינה ונוטעים בה שורשים, וביד השנייה מנתקים אותה מכל שורשי חירותה, שורשים של דורות".

נראה לי שהרב הרצוג היה מתרגש לראות את הנעשה היום בהרבה מאוד קיבוצים. אלה כבר לא הסבים הזקנים שמתפללים בבית כנסת צדדי. הם נפטרו, אבל התפילות שלהם נראו עושות רושם ופועלות ממרום: חלק מבני הדור הבא, הדור השני והשלישי בקיבוצים, חוזר בתשובה או מתקרב למסורת, מקים בתי כנסת ומכשיר את חדרי האוכל.

9 אז השואה האיומה נגמרה. הבריטים עזבו את הארץ. מדינת ישראל קמה. יהודים מכל העולם באים בשעריה. מה האתגר של מדינת ישראל, כלומר של הרב הרצוג? ובכן, הרב הראשי הראשון של המדינה היהודית פותח באותם ימים במאבק ציבורי על המשימה הלאומית הבאה: כינונה של חוקה במדינת ישראל. אבל לא סתם חוקה ככל העמים. להפך. חוקה שתהיה מבוססת על עקרונות התורה והאמונה.

וכך אמר בנאומו ביום העצמאות הראשון: "הקמת מדינת ישראל אחרי חורבן איום נורא בן אלפיים שנה, ועם גמר השמדת שליש האומה בידי רשעי הגויים, הפלא הגדול הזה, הוא רק תחילת תיקון העוול העולמי כנגד האומה שהאנושות כולה חייבת לה. וכשם שמצווה גוררת מצווה, תיקון גורר תיקון. נפתחה הדלת לקיום דבר אלוקים בידי משה עבדו: 'ה' ימלוך לעולם ועד'".

והמשך הרב: "אין אומתנו אומה אלא בתורתה. מלכות ישראל לא תיכון כי אם על אדני התורה והאמונה. כשאנו שואלים את עצמנו כיצד התקיימה האומה הישראלית שהייתה שה פזורה בין מיליוני זאבים קרוב לאלפיים שנה, מה סודו של הפלא הגדול של נצחיות ישראל? אכן לא התקיימנו בכל שנות גלותנו אלא בכוח התורה, ועל זה תעיד ההיסטוריה העברית. יבואו יעידו כל אותם הכוחות והחוגים שבעמנו שעזבו את התורה שבעל פה. היכן הם היום? היכן היא היהדות האלכסנדרונית ששגשגה בימי בית שני? יבואו יעידו הקראים, מה מעמדם כיום?

ביישוב דוגלים בסיסמה של 'תחיית האומה בארצה'. אבל כלום תיתכן תחיית האומה בלי תחייה רוחנית? בלי תחייתם של אותם ערכים אלווקיים שלשם הגשמתם באה אומתנו לעולם? צו השעה - לכונו את המדינה בציון בית חיינו על יסודות דבר ה'. על הצד והמשפט של תורתנו אשר ממנו למדו רבים ועצומים. חלילה שהמדינה תלך לעמים אחרים לחפש ספרי משפטים. 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בך'. בך ובתורתך".

10 למרות שהרב הרצוג נודע כעילוי, הוא היה מחובר למציאות. הוא ידע היטב שבמדינת ישראל החדשה רבים אינם שומרים תורה ומצוות. במבוא למצע שלו למדינה יהודית הוא כתב כך: "שאיפת כל היהדות הדתית בארץ ובתפוצות היא שהתחיקה תכלול סעיף יסודי שהמשפט בארץ יהיה מבוסס על יסודות התורה. אבל כדי שיתקבל הסעיף על חלק ניכר מהציבור הארץ-ישראלי - שהוא רחוק מידיעת התורה, ולצערנו אינו דבוק לחלוטין במסורת קודשנו, היא הגורמת לדעתי שתורה ודמוקרטיה נראות בעיניו זרות זו לזו (מזכיר לכם משהו?) - הרי שבהכרח יש לעבד כבר עכשיו מצע למשפט מתוך התחשבות עם עובדה זאת".

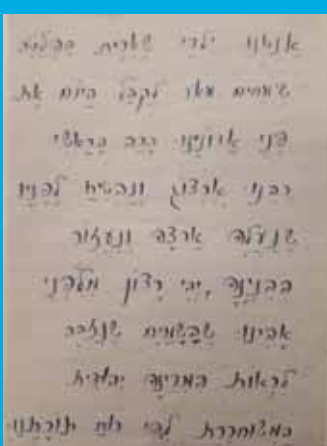
ואיך מתחשבים בציבור הישראלי ובתפיסת עולמו הלא דתית? מיד נגיע אל מתווה הרצוג. אבל לפני זה תראו איך הרב - שאגב, היה מומחה בהשכלתו במשפט בין-לאומי - מתייחס לאפשרות שמדינת היהודים, שזה עתה קמה, לא תנהל את מערכת המשפט שלה על פי חוקי התורה: "כמעט שלא יכול לעלות על דעת שום יהודי דתי שהמדינה תעזוב מקור מים חיים, את תורתנו הקדושה, לחצוב לה בורות, בורות נשברים. לסגל לה חוקים ומשפטים של עם אחר. הלא זו מהפכה איומה מבפנים וחלילה ה' נורא מבחוץ! זה היה בבחינת נתינת גט כריתות חס וחלילה לתורת ישראל. כי סבורים היינו שתקף להכרזת המדינה, הגורמים הקובעים בשטח הזה יהיו נמלכים מיד בסמכות התורה בארץ, כדת מזה לעשות. אומנם כך הוא הנוהג בכל ארץ נכבשת, שמאירים את החוק הקיים מכבר, שלא לגרום תזוזות ועזוועים קשים בעולם המסחר וכו'. אך במה דברים אמורים? באומות שאין להן משפט שהוא חלק מדתן, מה שאין כך אצלנו. הרי זה דבר חמור מאוד מאוד לקיים אפילו לזמן מועט משפט זר (ומה גם משפט שהטילה עלינו ממשלה מנדטורית שבגדה בנו בתחילה בסתר ואחר כך בגלוי והמפעילה נגדנו את כוחות המדבר, בכוונה דונית לכבות את נר ישראל אשר בעזרת צורו וגואלו התחיל עכשיו שואף זורח). חוק בריטי על גבי חוק עותמאני".

וסיים הרב: "אפילו אם בריטניה הייתה תופסת את מקומו של כורש, ואפילו אם היה המשפט הנידון כולו נאה כולו יאה מהבחינה היווירדית הכללית, הרי זה חוק ומשפט גויי. וכבר הגאון הלאומי צריך היה לעמוד כתרים כנגד ההתבוללות הסיטונאית הזאת, בפני החיקוי המשפיל ברקע של החוק, וכשאנו מסתכלים בעניין הזה מן הבחינה העליונה של תורה מהשמיים וקדושת ישראל, הלא רעדה תאחזנו! כל בר בי רב יודע כמה הרעישו אבות העולם, החל מהתנאים ועד אחרוני הפוסקים, על התדיינות בערכאות של גויים, ומה גדול החילול כשמדינת ישראל מסגלת לה חוק ומשפט משל הגויים!".

סימני הקריאה הם לא שלי, כמובן. הם מופיעים בטקסט המקורי. ואגב, אם מדברים על כתיבה וטקסטים: הרב הרצוג ידע 12 שפות! (סימן הקריאה הזה הוא שלי).

11 וכאן מגיע החלק המעשי בתוכנית של הרב הרצוג למערכת המשפט: "כלום לא היה מחובתה של הממשלה להכריז ולהודיע שכונתה ומטרתה היא שעל כל פנים אחרי תקופת המעבר הזאת, ישוב משפט התורה לחדש ימיו כקדם? ושהיא, ממשלת ישראל, עתידה לבקש עצה הדרכה והוראה מפי חכמי התורה בנוגע לתקנות והשלמות בנוגע לשטחים ידועים במשפט התורה, שיינתן לו תוקף מלכותי? ואפילו בתקופת המעבר, כלום לא הייתה צריכה להושיב בכל בית דין משלה, על כל פנים יחיד דגמרי וסביר, תלמיד חכם היודע להתמצא בחושן משפט שלנו, להגיש לשופטים את דין התורה ולהטיל עליהם לדון על פיו? הרי על כל פנים חייב היה להיראות יחס הוגן והולם כלפי משפט תורתנו, שהיא חיינו ואורך ימינו".

הבנתם? הוועדה לבחירת שופטים תשבץ בכל הרכב משפטי שופט

פתק ברכה שהוקרא בפני הרב הרצוג בביקורו במוסד לילדים יתומים באירופה אחרי השואה

תלמיד חכם אחד, שאיתו יתייעצו איך צריך לפסוק לפי חוק התורה ושיטל עליהם לדון על פיו. וכותב שאול מייזליש בביוגרפיה כך: "הרב הרצוג ביטא את הסתייגותו מהיעדר אומץ הלב להנהיג בישראל את שיטת היהדות השורשית ואת הבוז שרחש להעדפת המוסדות להיות עם שחוקתו כחוקת העמים: הוא נעדר בהפגנות עם הרב עזריאל מטקס פתיחת בית המשפט העליון (13.9.48)".

הרב הרצוג אף פרסם מאמר בעיתון 'הארץ' שעורר עליו את חמת לשכת עורכי הדין: "אוי לנו מעלבונה של תורה. נתקיימו בנו דברי הנביא: 'המליכו ולא ממני, הסירו ולא ידעתי'. מינו בתי דינים של מטה ושל מעלה, ובית דין עליון, כאילו היה בית הדין הגדול לארץ ישראל, אפילו בלי להיוועץ עם דעת תורה. ואילו לא מינו אלא מינוי ארעי, לא היה כל כך רע. אבל מכיוון שאישרו את המינוי של אותו בית הדין הגבוה (שכולו, פרט לאיש אחד, הדיטות בנוגע

לבקאות והבנה במשפט התורה) לכל ימי חייהם - ואני מאחל לכולם אורך ימים ושנים - הרי עשו דבר שיגרום חלילה בכייה לדורות. ממש עקירת דין התורה ברגע שאליו ציינו. קשה להניח שמשפט התורה ישוב להיות משפט המדינה. שהרי קבועים בתור גאוני השופטים אנשים שחוקי תורתנו, על כל פנים בשטח המשפט, כמו זר נחשב להם".

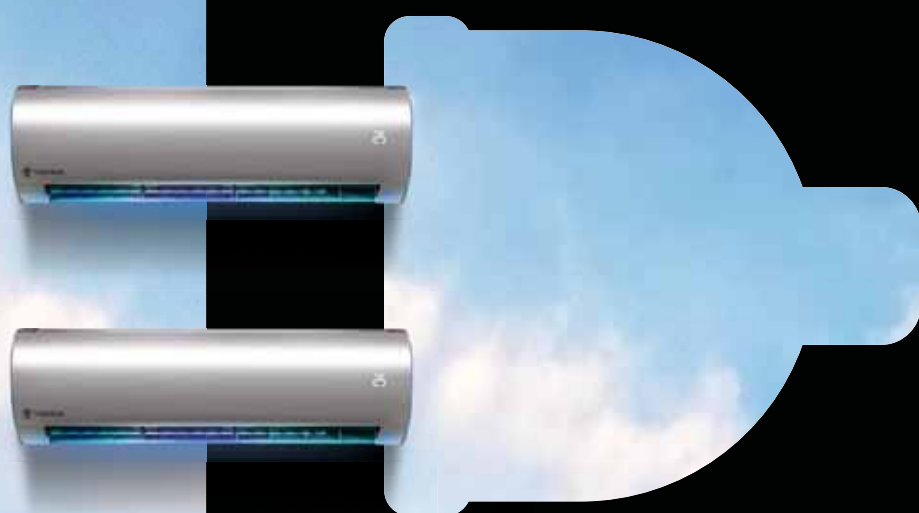
אבל למה להתיימש? אומנם בית המשפט במדינה החדשה אינו פוסק לפי דיני תורה, אבל יש תקווה: "לא אלמן ישראל", כתב הרב, "חושבני שבכוח הליכוד והאחדות נגיע בעזרת ה' לקרוב ל-40 אחוזים בפרלמנט של מדינת ישראל, וקולנו ימצא הד חזק גם בלב כמה מאלה שהתרחקו, פחות או יותר, מהשקפת העולם של היהדות הנאמנה. צו השעה הוא: מי לה' אלי!".

12 הרב הרצוג זכה בפרס ישראל לספרות תורנית בשנת העשור למדינה. בנאומו בשם מקבלי הפרס אמר כך: "באופן כללי אני רוצה לומר שיש אצלנו הרבה מן המצער והמכאיב מאוד ללב היהודי הנאמן לתורה, והרבה מן המדאיג ונוגע לעתיד הלא רחוק. היחסים בין דת למדינה, היכולים אולי להניח את הדעת באומות העולם, אין בכוחם לספק את ישראל. תורנו היא תורת חיים. מקיפה היא את היקף החיים ביחיד ובציבור. אנו אומרים בתפילה יום יום: כי היא חיינו ואורך ימינו... נצנוצי תחייה רוחנית כבר מהבהבים באופק. עובדה היא: מאז קמה המדינה התחזק לימוד התורה בארץ קודשנו, נוסדו ישיבות חדשות ונתווספו ספסלים בבתי המדרש. אם כי לרבים לכלל מעשה, לכלל קיום מצוות מעשיות, עוד לא הגיע הדבר". זמן לא רב אחר כך הוא נפטר, בגיל 70, בלי שזכה לראות את הגשמת חלומו למשפט עברי במדינת ישראל.

13 שנה אחרי פטירתו נולד נכד חדש במשפחה. וייקרא שמו בישראל: יצחק הרצוג. הרצוג כתב את דברי הפתיחה למהדורה עדכנית של הספר על סבו, שממנו הובאו כל הציטוטים כאן על מערכת המשפט. זה ספר שהרצוג הנכד היה שותף במימון הוצאתו מחדש, ואני יודע אישית שהוא מעניק אותו לאנשים רבים שהוא פוגש, בגאווה. וכך כותב שם נשיא המדינה: "מדי שבוע, ולעיתים אף מדי יום, אני מקבל דרישות שלום מסבי הגדול. כך למשל מספר לי אחד איך הרב הציל את משפחתו מציפורני הנאצים, אחר מעביר לי מכתב שלו שלא הכרתי, משהי שולחת לי תיאור של ביקורו בבית הספר שבו למדה... ואני קורא ושומע ומשתאה מן ההיקף העצום של העשייה, הידע והפעילות של הרב, ושואל את עצמי, כמאמר השיר - 'איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא?', איפה ישנם עוד רבנים מסוגו של הרב הרצוג? כי לכאלה זקוק העם שלנו גם בדורות שלנו".

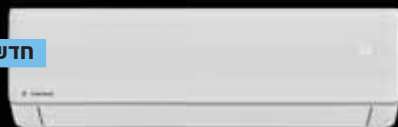
נכון מאוד. מי מאיתנו היום מעז לדבר כמו הרב הרצוג? עזבו לדבר, מי מאיתנו מעז לחשוב ככה בכלל? ומי יכול להציג עמדה מרשימה כל כך, מעוררת השראה, בכבוד ובנועם אבל בתקיפות? הרב הרצוג הציג תוכנית מקיפה למערכת המשפט, שלא שמעתי בדיק על פרטיה, עד שברחתי השבוע מצפצופי הזמבורות ומריח הצמיגים הבעורים בכבישים אל הביוגרפיה שלו. עם כל הכבוד לתקינות יריב לוי, יש לנו תיקון הרבה יותר גדול לחולל. כי הסיפור אינו עילת הסבירות. הסיפור הוא עילת העילות. ●

תדיראן אינוורטר רווח נקי

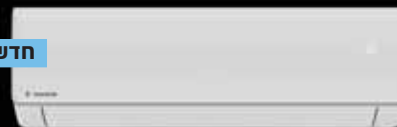
מזגני תדיראן אינוורטר המתקדמים בישראל
גם אוויר נקי יותר בבית וגם חיסכון בחשמל

חדש!

החל מ-
1,690 ₪ | TADIRAN APOLLO INV 140
הקנייה החכמה של הקיץ
דירוג אנרגטי ++A

חדש!

החל מ-
1,790 ₪ | TADIRAN SOLO INV 140
מזגן שקט בעיצוב חדש
דירוג אנרגטי ++A

חדש!

החל מ-
2,090 ₪ | TADIRAN JOY INV 140
מזגן איכותי ושקט במיוחד
דירוג אנרגטי ++A

BRAVO!
הפיקוד החדשני

החל מ-
2,390 ₪ | TADIRAN ALPHA PRO INV 140
המזגן הנמכר ביותר וזוכה פרס בראבו
דירוג אנרגטי A | תקינה ישראלית

החל מ-
2,690 ₪ | TADIRAN SUPREME INV 140
המזגן הטוב ביותר שיצרנו בשלל צבעים
דירוג אנרגטי A | תקינה ישראלית

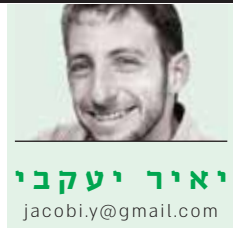
TADIRAN

5

שנות אחריות
מלאה

לייעוץ ומכירה: 1-700-703-400

5 שנות אחריות מלאה, שנה ראשונה עפ"י דין. ברכישה מהמשווקים המורשים. בכפוף לתנאי התקנת הזמין לקריאה באתר החברה, לא כולל התקנה ואו הובלה, בתוקף עד 31.7.2023. כמות יח' מינימלית 100. APOLLO INV 140 תפוקת קירור BTU / לשעה 8,500 SOLO INV 140 תפוקת קירור BTU / לשעה 8,530 JOY INV 140 תפוקת קירור BTU / לשעה 8,530 ALPHA PRO INV 140 תפוקת קירור BTU / לשעה 8,400 SUPREME INV 140 תפוקת קירור BTU / לשעה 8,800. התמונות להמחשה בלבד.

התנועה החמישית

שלנו.

"נעים מאוד", המשכתי, "אני אבא של אחד החניכים מכיתה א' ואני רוצה לשוחח איתך לגבי פעילות התנועה שלכם".
"בסדר גמור, אבל עקרונית היית צריך לפנות קודם למדריך של הבן שלך, עומר".

"מאז החיבוק המרגש שלנו הוא לא יוצר איתי קשר עין", עדכנתי.

"אה, הא, אתה אבא של ישי".

"בדיוק!" שמחתי לשמוע ששמי הולך לפניי, "עכשיו תראי, לגבי התנועה שלכם. באמת רעיון נורא יפה ואנחנו מאוד מרוצים. אבל לעשות תנועת נוער לילדי בית ספר זה האובייס. השליחות האמיתית היא בתנועת נוער לילדים בני שנתיים".

"מה אני אמורה לעשות עם ילדים בני שנתיים?" תהנה הקומונרית שהפתיעה בהיעדר חזון.

"ומה אני אמור לעשות עם ילד בן שנתיים???" החזרתי את הכדור למגרש שלה, "אבל מסתדרים, אנאערף. תעשו לו את הפעולה הזאת עם העצים שאי אפשר לשבור".

"סליחה?"

"את יודעת, הפעולה הזאת שמדגימים איך אפשר לשבור זרד עץ אחד אבל כשיש כמה ביחד אז אי אפשר לשבור אותם".

"אה", היא נזכרה, "את זה הפסקנו לעשות. הורים התלוננו שזה מעביר לילדים מסר לא נכון כאילו ראוי לשבור אנשים כשהם לא בקבוצה".

"תאמיני לי, הורים היום לא מפסיקים להידחק", הנהנתי בתסכול, "עכשיו, איפה היינו?"

"בדיוק אמרת לי איך לנהל את התנועה שלי", היא אמרה.

"אה נכון, מצוין. בקיצור, אני מציע לפתוח שבט חדש לילדים בני שנתיים עד שלוש, כל שבת משתיים בצהריים עד שש וחצי".
"מר יעקבי, זה נשמע לי שאתה בייסיקלי מחפש בייסיסטר אבל לא בתשלום".

"בדיוק! עכשיו אנחנו מתחילים להבין את זה", שמחתי, "מתי מתחילים?"

מפה לשם אחרי שיחת נזיפה ארוכה מאמא של שקד הבנתי שבמקום שאין אנשים צדיקים גמורים אינם עומדים, ולקחתי על עצמי את הפרויקט.

הכרזתי קבל עם וקהילה על הקמת תנועת 'בית רבן' לתינוקות השכונה. אפילו המצאתי כבר מוראליים ושירים קליטים אודותינו כמו "בית רבן, בית רבן, עבודה זרה, כל חניך יש לו חיתול מפוצץ בלי עין הרע". כך המתנתי לערימות הנערים שיצבאו על פתחי במטרה להיכנס להדרכה בתנועה האקסקלוסיבית החדשה. לצערי ההיענות הייתה חלשה, והתנועה קמה ונפלה עוד לפני שחיתנה זוג אחד של קומונרית ומדריך.

חודשיים מאוחר יותר נכחנו בהופעות סוף חודש ארגון של תנועת עוז וצפינו בבן השבע מפוז עם שאר חבריו בחן רב ובחוש קצב נתון לוויכוח. גם שאר ההופעות היו מוצלחות ביותר והאירוע עבר חלק, מלבד נוכחות מציקה של ילד בן שנתיים שמשום מה הגיע עם הוריו והתיישב בשורה הראשונה תוך שהוא מקפיד לצווח מתי שרק אפשר.

בשלב כלשהו הקומונריות העיפו מבט שואל לאבי העולל, אבל ההוא רק החזיר להן מבט מתנצח כאומר "אחחח, אם רק הייתה לו תנועת נוער ללכת אליה".

אני לא יודע מה איתכם, אבל עד לא מזמן אני חשבתי שיש שלוש תנועות נוער דתיות בלבד. הראשונה כמובן היא בני עקיבא, שבה על פי המסורת "כל מדריך כל חניך יש לו חברה". השנייה היא תנועת עזרא שבה כל מדריך כל חניך יש לו חברה אבל לא מדברים על זה, והשלישית היא תנועת אריאל שבה לכל מדריך ולכל חניך יש תעודת הסמכה יורה יורה מטעם הרבנות הראשית.

ונכון, יש גם את הצופים הדתיים, אבל כל דבר שאתה צריך להדביק לו תווית "הדתי" בסופו, בא הדבר ללמדך שאין לו קיום עצמוני. זה כמו שיגידו על קומיקאי שהוא האדיר מילר הדתי. מיד אתה מבין שאין מה ללכת לראות. בקושי את הטור שלו קוראים. אני סוטה מהנושא.

בקיצור, תפיסתי בנוגע לעולם תנועות הנוער הדתיות לקתה בחסר, וכתוצר נלווה הבנתי שכאבא אני מתחיל לנפוש מהילדים שלי בשבתות רק החל מכיתה ד' או במקרה הטוב כיתה ג' (שבט ערוגות אם אינני טועה).

ובכן, אתם מתארים לעצמכם מה רבה הייתה הפתעתי כשנוכחתי לדעת שיש תנועת נוער נוספת ששמה לה למטרה להעסיק בשבתות את ילדי כיתה א' ומעלה, זאת כדי לעשות נחת רוח להורים קשי היום וברוכי הילדים. וכן, אם תחפשו באתר התנועה או בדף הויקיפדיה תמצאו שם אידיאליים אחרים, אבל בואו, פשוט הדבר שמי שייסד את התנועה הזאת היה אבא לילדים רכים שהלך ואיבד את שפיות דעתו עם כל שבת קיץ חולפת.

התנועה המדוברת היא כמובן תנועת עוז המופלאה. בפשטות, הדבר הכי טוב שקרה לי בעשור האחרון. איפשהו בתחילת השנה הילד בן השבע יצא מהבית בשלוש וחצי בצהריים ונעלם עד מוצ"ש. הייתי רוצה לומר שהתפוצצתי מרוב דאגה, אבל אני כמו הנשיא שלנו, כשאני לחוץ אני הולך לישון. ובאמת הרבצתי שנ"צ עד ברכת הלבנה ועד בכלל. לכשהתעוררתי הסבירה לי אשתי שקומונריות עוז אמרו לצרותינו ד'.
יומיים לאחר מכן כשראיתי לראשונה את עומר, המדריך של הילד בעוז, נפלתי על צוואריו ובכינו שנינו. אני על שזוכיתי לראות עוד בחיי תנועת נוער נהדרת שכזו, והוא כי מנקודת המבט שלו היה מדובר באירוע טראומטי.

אבל לכל דבר מתרגלים ולדברים טובים על אחת כמה וכמה, ואחרי כמה חודשים כבר התחלתי לקחת כמובן מאליו את הנס שאירע לי ובמקום זאת, כמו בני ישראל במדבר, מצאתי על מה להתלונן.

"למה אני צריך לשמור על בן השנתיים כל השבת כמו איזה עבד?" שאלתי את אשתי בטרוניה שבת אחת.
"כמו הורה אתה מתכוון", היא תיקנה.
"הורה בגימטריה עבד", חידשתי.
"לא נכון", היא התעקשה.
"אז ג'נג'י זה בגימטריה עבד".

"זה נכון, אבל איך זה עוזר לטיעון שלך?"

"נמצינו למדים שכל ההורים הג'נג'ים הם עבדים", שילבתי את נפלאות הגימטריה יחד עם ידיעותי המצומצמות בשאלות היגיון פסיכומטריות, וניגשתי לגעור בקומונרית תנועת עוז.

"תגידי לי גברת קומונרית, אם זה בכלל השם שלך", פתחתי הכי עדין שלי.

"זה לא השם שלי, אני שקד", היא הודתה.

כבר תפסתי אותה בשקר. ולחשוב שאלה מחנכים את הנוער

הכרזתי קבל עם וקהילה על הקמת תנועת 'בית רבן' לתינוקות השכונה. אפילו המצאתי כבר מוראליים ושירים קליטים אודותינו כמו 'בית רבן, בית רבן, עבודה זרה, כל חניך יש לו חיתול מפוצץ בלי עין הרע'. כך המתנתי לערימות הנערים שיצבאו על פתחי במטרה להיכנס להדרכה בתנועה האקסקלוסיבית החדשה. לצערי ההיענות הייתה חלשה, והתנועה קמה ונפלה עוד לפני שחיתנה זוג אחד של קומונרית ומדריך

מנכ"ל קוקה קולה הצייר שהוא נגד הרפורמה המשפטית, אז כשורה אדוק של קוקה קולה לא נותר לי אלא להפסיק לשתות מהמים המורעלים של בארות הימין הסהרורי שמביא את כולנו לעברי פי פחת באמצעות מציאת ההפיכה הנואלת. הצרע כולנו בקפאן, חסימות כבישים זה לכתחילה ההפכה

אנחנו הסרוגים יכולים להאליים בקרע בעם רק את צמנו. לא בעלל משה קונקרטי, סתם כי זה מה אנחנו יודעים לעשות

אני די בטוח שהחרדים שוכנעים שבהפרדות למדינת יהודה ומדינת ישראל אנחנו הסרוגים נופלים בצד של החילונים. מצד שני החילוניים בטוחים שאנחנו חרדים. מפה לשם אני מציע הפרדות ליהודה, ישראל וחבריא ג'

חבריי החילונים, אני מבין שבהפרדות של יהודה וישראל אתם מקבלים את כל ההיטק, אבל אנחנו מקבלים את איזקוביץ, אז שיהיה לכם בהצלחה עם למצוא מניין ערבית באחת וחצי בלילה

TRIOLOGY

קדם כל הילדים!

מאות ילדים כבר עברו עם הוריהם
לקדם שבאבני חפץ והפכו אותה לסיפור
ההצלחה של יהודה ושומרון!

- רכזי נוער במשרה מלאה
- עשרות חוגים מגוונים
- טיולים יישוביים לנוער
- סניף בני-עקיבא פעיל וגדוש אירועים

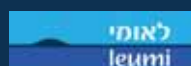
שלב ד'
הבניה בעיצומה!
מחלל 1,490,000 ש"ח
בלבד!

בחתימת החוזה
והיתרה באכלוס **20%**

עכשיו במבצע
ל-10 הראשונים

הריזהב

הפרוייקט בליווי
בנקאי של בנק לאומי

לפרטים נוספים, צרו קשר:

076-5992850

חפשו בגוגל: קדם הרי זהב

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

עת לשנוא

איך נדע אם אנחנו שונאים? מדריך קצר על חוסר סבירות קיצוני, אחוס"ל מנותח ושילוב מנצח בין וולדמורט לגרגמל

סליחה מהקרציות

כך תדע אם אתה שונא:
אם אתה כל הזמן חושב על מישוהו ולא מסוגל למצוא בו אף נקודה טובה, יכול להיות שאתה שונא.
אם אתה מכנה אותו בכינויים כמו "האיש הזה", "המנוול הזה", "החזיר המושחת והמתועב הזה", יש סיכוי קטן שיתכן שבמידה מסוימת אתה לא ממש מאוהב בו.
אם אתה מרגיש צורך להוסיף "ימח שמו וזכרו" או "שם רשעים ירקב" בכל פעם שאתה מדבר עליו.
אם אתה משווה אותו לפעמים לחסידי אומות העולם כגון המן, סטלין והיטלר.
אם לפעמים אתה קורא לו כלב, חמור, פרעוש, קרצייה.
אם אתה מיד מבקש סליחה מהקרציות, כי לא התכוונת להעליב אותן עד כדי כך.
אם אתה מתעורר באמצע הלילה ומגלה שאתה מנסה לחנוק את הכרית בזמן שאתה צועק את שמו.
אם אתה מבועת מהמחשבה שיום אחד תזמין אותו בטעות לאירוע שלך במקום להזמין את קמצא.
אם בכל פעם שאתה רואה אותו אתה מרגיש צורך בלתי נשלט לצרוח עליו ולסלק אותו בבושת פנים.
אם אתה לא מסוגל אפילו להגיש לו כוס מים.
אם אתה קורא ליריבים שלך מכונת רעל, כוחות האופל, חלאת המין האנושי.
אם אתה מייחס למישוהו כוחות הרס קוסמיים והשפעות מאגיות, ובאופן כללי חושב שהוא הכלאה די מוצלחת בין וולדמורט לגרגמל.
אם אתה מוכן להשקיע מאות מיליוני שקלים מכספי הציבור כדי להגיש נגדו כתב אישום מעורער, רק כדי שישלך את המהחיים הציבוריים.
אם החלום המתוק שלך הוא לראות אותו נמק בכלא.
אם אתה מוכן להפיל את הכלכלה ולשרוף את המדינה, ובלבד שגם היריב שלך יישרף יחד איתה.
אם אתה מוכן להעליל, להשפיל, לסלף, לסתום פיות, ועוד מתגאה בזה.
אם אתה חושב שהמטרה מקדשת את כל האמצעים.
אם אתה בטוח שאתה מלא באהבת חנם, לא כמו בני הפלוגתא שלך שרק שונאים ושונאים כל הזמן.
ומה לגבי ידידנו האחוס"ל? אחרי הניתוח וההתאוששות פגשנו אותו שוב, עם תחבושת על הרגל וחיוך על השפתיים, בזמן שאחת האחיות הסבירה לו איך לטפל בפצע אחרי יוצא הביתה.
"אני נותנת לך משחה שצריך למרוח פעם ביום", היא אמרה לו, "וכל יום להחליף תחבושת".
"אולי אפשר להחליף גם את הממשלה?" הוא עלץ.
"אולי, זה לא תלוי בי", היא אמרה, "בכל אופן, אם יש דימום..."
"כמו ביבי?"
"מה כמו ביבי?"
"את מתכוונת - אם הפצע מדמם כמו שהמדינה מדממת בגלל ביבי, נכון?"
"כמו ביבי, כמו גנץ, לא יודעת. העיקר, אם יש דימום צריך להחליף מיד תחבושת, ואם הוא לא נעצר - אתה צריך להגיע למיון".
"וביבי להסתכלות", צהל האחוס"ל. האחות חייכה אליו אלמנטרית, ציידה אותו במכתב שחרור, ואחרי שהוא דיידה החוצה עם מלוויו היא פנתה אל האחיות השנייה שהייתה שם.
"מה הוא רוצה ממני?" היא נאנחה, והתפתה לטפל בנו. לא, רובנו הגדול לא שונאים. אבל לנוכח מצבנו, אני חושש שלא מעט אנשים פה צריכים ניתוח דחוף להסרת בלוטת יותרת השנאה. ●

אם מישוהו נראה לך כהכלאה מוצלחת של וולדמורט וגרגמל, אתה כנראה שונא אותו. אילוסטרציה

מישהו כתב השבוע: "ניצחנו בסזון, באלטלנה, בעמונה, בהתנתקות. אנחנו הרבה יותר נבזים מכם. אתם לא מסוגלים להרים נשק על יהודים. אנחנו כן. לכן ננצח". וזה לא בוט וגם לא פרובוקטור, זה אדם אמיתי. ואני כבר לא מדבר על אנשים שלפני שנה לא הכירנו ויכוח אינטליגנטי והיום הם כבר פשוט לא מדברים איתי.

לא מזמן יצא לי ללוות בן משפחה לטיפול כירורגי בבית חולים במרכז הארץ. הגשנו את הטפסים במזכירות, קיבלנו הסבר קצר מהמנתח חסר הסבלנות, ואז האחות החביבה אמרה לנו לשבת ולחכות שיקראו לנו. לידנו ישב איש אחד עם אשתו ועוד גבר, והסביר להם בלהט את רזי הפוליטיקה הישראלית.
"כל הצרות זה בגלל ביבי", ניתח המועמד לניתוח, "הוא השתלט בכוח על הליכוד ועל כל המדינה. אף אחד לא סובל אותו, אפילו שרה, אפילו הילדים שלו, אפילו הליכודניקים הכי שרופים. אבל אין להם מה לעשות, הם פשוט לא מצליחים להיפטר ממנו".
הסתכלתי עליו מהצד. הוא היה אחוס"ל (אשכנזי, חילוני, ותיק, סוציאליסט, לאומי), בן שבעים ומשהו על פי הערכתי הלא מוערכת, מיישוב מבוסס שיותר מ־70 אחוזים מתושביו הצביעו בבחירות האחרונות לגוש השמאל־מרכז, רובם הגדול ליאיר לפיד (לפי הנתונים של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת). אשתו והגבר הנוסף הסתכלו עליו בהבעה של "די, נו, לא עוד פעם", אבל לא אמרו לו כלום כדי לא לעצבן אותו לפני הניתוח.
"אף אחד לא סובל את ביבי", הוא הלם באצבעותיו על ידידת הכיסא, "שמיר לא סבל אותו, שרון עזב את הליכוד רק בגלל, הוא פשוט לא היה יכול להישאר עם הטינופת הזאת באותה מפלגה. כולם אומרים שהוא שקרן פתולוגי, כולם שונאים אותו, סובלים ממנו, בורחים ממנו כמו מאש, כמו ממגפה, כמו מצרעת, כמו..."
הוא כבר רעד כולו, כמעט יצא לו קצף מהפה מרוב זעם. למרבה המזל בדיוק הגיעה האחות וקראה לו.
"בהצלחה", איחלה לו אשתו, "ניפגש אחרי הניתוח".
"בתקווה שעד אז ביבי לא יחריב את המדינה", הוא אמר והלך עם האחות, תוך שהוא שולח מבט חטוף אחורה כדי לוודא שביבי והוזמבים שלו לא באים לחסל אחוסלים כמוהו.

עברית יפה ושפה מכוערת

בזמן האחרון אני מרגיש שאנחנו מגיעים לרמות שנאה שלא היו פה מאז חורבן הבית. או אלטלנה. או לפחות מאז הדרבי התלי אביבי האחרון. זה לא רק אחוס"ל מקרי בבית חולים במרכז הארץ, או אישה שטופת מוח שצרחת על מתנדבי זק"א שהוועקו לטפל בזירת הפיגוע בתל אביב בשבוע שעבר. אלה אנשים נורמטיביים שבאמת שכנעו את עצמם שהם ורק הם בנו את המדינה, כל האמת נמצאת רק אצלם וכל הדרכים כשרות כדי לממש אותה.
אני קורא ברשתות החברתיות פוסטים וציורים מלאי שטנה, התנשאות, בוז, לעג. אנשים טוענים ברצינות תהומית שהשופטים בתיק 4000 הודיעו לתביעה שאין עילה להרשעה בשוחד כי הם פוחדים מנתניהו, שהוא כישף את ארנון מילצ'ן, שהוא מטיל אימה על כל העולם ורק נשיא ארצות הברית מעז להעביר עליו ביקורת בגלוי, הן בגלל שביידן איש אמיץ והן בגלל שהוא לא לגמרי איתנו. בשבוע שעבר מישוהו פרסמה תמונה של שרה נתניהו וכתבה שבא לה להקיא מ"מיס פיגי הזאת". מישוהו אחר כתב השבוע: "ניצחנו בסזון, באלטלנה, בעמונה, בהתנתקות. אנחנו הרבה יותר נבזים מכם. אתם לא מסוגלים להרים נשק על יהודים. אנחנו כן. לכן ננצח". וזה לא בוט וגם לא פרובוקטור, זה אדם אמיתי שמתנסח בעברית יפה ובשפה מכוערת. ואני כבר לא מדבר על אנשים שלפני שנה עוד אפשר היה לנהל איתם ויכוח אינטליגנטי והיום הם כבר פשוט לא מדברים איתי.
נכון, זה זמן מצוין לשנוא דווקא עכשיו, בתקופה הנהדרת של בין המצרים, אחרי שראינו ששנאת חנם מובילה לתוצאות מאוד מלהיבות, בעיקר בתחום הלהבות. אבל יחד עם זה, יש לי תחושה שהאויבים שלנו מביטים בנו בהנאה ומחסלים כמויות אדירות של פופקורן בזמן שאנחנו מחסלים את עצמנו. ומכיוון ששנאה אף פעם לא מגיעה רק מצד אחד של המפה הפוליטית, בואו נבדוק את עצמנו: האם אנחנו שונאים?

23.7 | ה'אב

ערב סיום הליכי החקיקה של עילת הסבירות, המחנה הלאומי כולו מגיע לרחוב קפלן בתל אביב, לעמוד לצד ראשי המחנה הלאומי וחברי הכנסת של הקואליציה ולומר להם -

64 קנדטים אינם אזרחים סוג ב'

מתקנים באתריות

שומרים שתיקה

בעולם הקופצני והדעתן שלנו, מי שיורה את המילים ראשון מנצח. אבל לאחרונה התוודעתי דווקא לכוחה של השתיקה, שכל כך נצרכת היום בכל המעגלים – מהפוליטי ועד הבית פנימה

להקשיב גם לעצמנו

שתיקה. כמה היא נחוצה בעולם שלנו היום, וכמה היא הפוכה מכל מה שסביבנו. תראו מה קורה בפאנלים בטלוויזיה, בתוכניות הכי נצפות. הרי רק מי שלוקח את זכות הדיבור בכוח יצליח להעביר את המסר שלו. כל דאלים פופולרי. תראו מה קורה ברשתות החברתיות. סרטון רק יוצא לאוויר הווירטואלי ואנשים מגיבים עליו הכי מהר, הכי חד, הכי יודע. לא פעם מתגלה כמה שעות אחר כך שהפוסטים נכתבו לשווא, כי הסרטון היה קטוע או ערוך או הציג תמונה חלקית. אבל בעולם שלנו, אם הגבת מהר – זכית, אם שתקת – הפסדת.

כמה השתיקה חסרה לנו כשאנחנו פוגשים אנשים עם דעות שונות משלנו. כמה קשה לשמוע אדם שאומר דברים שנשמעים לנו מופרכים או איומים. אבל יש בזה ערך. השתיקה מאפשרת לא לעסוק בתשובה שאני כבר מנסחת בראש, אלא בהבנה מאין הוא בא. כן, גם אם בעיניי זה מופרך.

כמה חסרה השתיקה במרחב הציבורי פוליטי שלנו. דמיינו עולם שבו כל אחד שותק חמש שניות לפני שהוא מדבר. אני משוכנעת שיש מילים וכינויים שלא היו באים לאוויר העולם, גם מצד האופוזיציה וגם מצד הקואליציה. אגב, פה לדעתי חברי הקואליציה צריכים לשתוק יותר, בגבורה עילאית, למרות שזה קשה. האופוזיציה אמורה לצעוק ולהיאבק, תפקידה של הממשלה להקשיב ולפעול. הכוח בידיים שלה. השתיקה יפה יותר מכל המילים הריקות ומכל המילים הפוגעניות, אשר מחוללות נזק מיותר.

וכמה חסרה השתיקה במרחב הביתי. מול ההורים שלנו, מול הילדים – אלה שחוזרים מהקייטנה ומספרים על משחק הכדורגל, וגם אלה שהחופש שלהם כולל בטן-גב במימון גבוה. שניהם גידו לנו משהו, ומתחת לזה הם מספרים סיפור. כמה חסרה השתיקה בשיחות עם בן הזוג או בת הזוג. גם כשהם אומרים דברים של סתם, כמו איך היה היום בעבודה, גם כשהם חולקים כאב. כן, גם אם אנחנו גורם הכאב.

והאמת? גם במעגל הכי הכי אישי. לעצמי. גיליתי שיש ערך בלשתוק רגע, להניח את כל הדעות הקדומות שלי על עצמי ולהקשיב למה הגוף מספר, מה הנפש, ומה גורם לזה. השתיקה היא מעשה בעולם, ממש פעולה. אני עובדת לשכלל אותה וזה מאוד לא קל. האם אפשר לדבר או לכתוב? כנראה אין סיכוי. אני עדיין פה.

ממתק של אחדות

את הסיפור הבא פרסם יאיר קראוס, כתב הצפון של ynet, שזו גם הזדמנות להוריד בפניו את הכובע על הסיפורים והחשיפות שהוא מביא, במיוחד בנושאי הפרוטקשן והפשעה הלאומנית. השבוע הוא כתב על טקס השקת ספר שמאגד עדויות של עשרה עולים מאתייופיה, שסיפרו על התלאות הרבות שהיו מנת חלקם בדרכם לישראל. ההשקה, שהתקיימה בכרמיאל, לא הייתה באולם תרבות וגם לא במתנ"ס אלא בתחנת המשטרה. מי שאסף את העדויות, יום את כתיבת הספר ואף הפיץ אותו בקרב שוטרי התחנה הוא מפקד השיטור הקהילתי בעיר, רס"ב פאיו אבו־מנסור, תושב בית ג'אן. הספר נולד אחרי שבנה של טובה מדהני־גביאיו נעצר, הוכה והושפל בתחנה על לא עוול בכפו, בעקבות טעות בזיהוי. אבו־מנסור ביקש להביא לידיעת חבריו השוטרים את גבורתם של עולי אתיופיה מתוך כוונה להפחית את החשדנות ואת שיפוטיות היתר כלפי הקהילה. ככה עושים שינוי. ביצירתיות, בהתמדה, בהשקעה. מצדיעה. ●

איור: שאול גרד

אני אוהבת לשדר ברדיו. בשנה האחרונה זה קורה בערך פעם בחודש. אני מגיעה במוצאי שבת לגלי צה"ל, משוחחת עם הודיה כריש־חזוני, השותפה שלי לשידור, אנחנו מראיינות אנשים שחשוב לנו להשמיע את קולם, נותנות מקום לשירים שבחרנו, נפרדות יפה וזהו. מצד אחד מדובר בשידור חי ומה שאמרת – אמרת, אין עריכה בזמן אמת. מצד שני, אין כתיבה ומחיקה, וכתיבה מחודשת, וחרטה. הכי פשוט שיש. מהפה של המגישות לאוזן של המאזינים.

בקורס רדיו באוניברסיטה הסביר לנו המרצה את כללי המדיום. אחד היסודיים שבהם היה "לא תשתוק". רדיו מבוסס על האזנה בלבד. כמה שניות של שקט מבשרות למאזין שהשידור נפל וכדאי לו לחפש משהו מעניין בשדות זרים, כלומר בתחנות המתחרות. וזה, כמובן, אסור שיקרה.

התובנה הזאת לא התחילה בקורס רדיו. היא נזרעה בי ובכולנו כבר בימי בית הספר. את יודעת לענות על השאלה? תצביעי, תגידי! יודעת מה? אפילו תתפרצי לפעמים, זה מוכיח ידע והבנה. אם שתקת, סימן שאת לא יודעת, או שאת בכלל לא איתנו.

הרווח שבין המילים

הדיבור שלנו הוא מותר האדם מן הבהמה. "רוח ממללא" מתרגם אונקלוס את המילים "נפש חיה" שמתארות את אדם הראשון בספר בראשית. יש כאן כוח אדיר. עולמות נבראים במילים. השיח מעביר מידע, רגשות ומחשבות. הוא מפתח את העולם. הדיבור מאפשר לנחם ולהתנחם. כוחן של המילים גדול ואינני ממעיטה בו. זה עולמי וזו גם פרנסתי, ובכל זאת, בחודשים האחרונים נחשפתי אט אט לעולם הנפלא של השתיקה.

המפגש הראשון שלי איתה השנה היה בקורס הנחיית קבוצות שבו השתתפתי. הבוקר שלנו התחיל מדי שבוע במעגל שבו סיפרו העמיתים מה החוויה, המחשבה או התחושה שהם מבקשים לשתף בה את כולם. שתי הנחיות התלוו למעגל הזה: אין להגיב על מה שהעמית שיתף (אפשר לדבר איתו על זה, אבל אחר כך) וגם שאין סדר לדוברים. כלומר, רק מי שמתאים לו להיות הבא בתור מספר, וכך עד שנשמע את כל הקולות. כולנו הבאנו חוויות מכוננות. מרגשות, שמחות, עצובות, מהורהרות. על כל אחת מהן היה לי מה לומר. לשאול, להתעניין, לתת עצה, אפילו להתווכח. אבל לא. שתיקה. גם בין הדוברים היו שתיקות.

בהתחלה נלחצתי מהשקט. לא אמרנו ששקט הוא רפש? לא אומרים ששתיקות בדייטים ושתיקות בכלל זה אומר ריק ומבוכה? האם שתיקה לא סודקת את היחד? ואולי זה בכלל בזבוז זמן. לאט לאט למדתי לנשום את השתיקות האלה. לתת לדברים להדהד בחדר ואז לחלחל לתוכי. השקט הזה הפך ממעיק למאפשר. לרגעים שיש להם משמעות.

ואז הגיע הפלא הגדול באמת. גם החומר התיאורטי שלמדנו הצביע בעד השתיקה. למדנו שאחד מתפקידיו הרבים של המנחה הוא לשתוק. כן, קראתם נכון. מנחה הקבוצה, זה שאמור להוביל, לנתב את הקבוצה, צריך גם לדעת לשתוק שתיקות טובות. רגע, זה לא מה שסיפרו לנו כל השנים. אנחנו הרי יודעים לצטט נאומים כריזמטיים, לספר על מנהיגים שמלהטטים במילותיהם. לכל זה יש כמובן מקום בעולם. אבל מנהיג טוב לא נבהל מהרווח שבין המילים ובין הדוברים וגם לא ממילים קשות. שתיקה טובה היא שתיקה שמאפשרת קשב עמוק למה שהקבוצה מביאה, וגם למה שהיחידים מבקשים לומר, פעמים במילים פעמים גם בלי.

היום שפתוח בשבילך

יום עשיר
וגדוש בתוכן
וכלים מעשיים

את חייבת להיות שם!

מכללת מעינות פותחת לך דלת לתחום מרתק, מעצים
ומתגמל שצובר תאוצה בארץ ובעולם
בואי להכיר מקרוב את עולם הרפואה המשלימה

יום רביעי ר"ח אב 19.07.23

כיבוד
עשיר

שי לכל
משתתפת

הגרלות לאורך
כל הערב!!

אבחון גרפולוגי
במתנה

הרצאות מבוא
מרתקות

לפגוש. להכיר. להתרשם

הרשמה מראש חובה

לפרטים והרשמה התקשרי:

מכללת מעינות
לימודים אינטגרטיביים - גוף ונפש
בחסות לימודי החוץ של האוניברסיטה הפתוחה

לתכנית
המלאה
היכנסי:

חניה
במקום

02-65-10-888
בית הדפוס 11 ירושלים | mayanot.co.il

שזו תהיה המשפחה האחרונה

כבר שנים שאורטל תמם נאבקת כמעט לבדה מול כוחות חזקים, משומנים בכסף ומקושרים, אבל זכרו של דודה, החייל משה תמם הי"ד שנרצח באכזריות על ידי מחבלים, כמו גם הרצון למנוע את השכול הבא, מדרבנים אותה להמשיך להילחם במדיניות המרוכדת שמעניקה מדינת ישראל לרוצח דודה וליד דקה, בתוך שאר האסירים הביטחוניים **הדס צורי // צילום: עופר עמרם**

ד"ר אורטל תמם, רופאה וחוקרת פורצת דרך, לא דמיינה שתהפוך יום אחד למובילה של מאבק נחוש בטרור הפלשתיני שנלחמת בגורמים עתידי ממון וכוח ויכולה להם. הדרך לשם נסללה לפני כשמונה שנים, אז הגיעה למחות נגד הצגה שהועלתה בתיאטרון אל-מידאן בחיפה. במרכז ההצגה סיפור חייו של וליד דקה, האסיר הביטחוני ומפקד החוליה שרצחה את דודה, החייל משה תמם הי"ד. "הייתי אז סטודנטית צעירה לרפואה ומאוד תמימה", היא משחזרת. "אבא שלי, אחיו הבכור של משה, קיבל את ההודעה על ההצגה מהתקשורת ביום שישי בצהריים, רגע לפני שהמריא לחו"ל, וביקש ממני לייצג את המשפחה עד שישבו". באותו יום שישי היא עלתה לריאיון בגלי צה"ל ובמוצאי השבת התייצבה בתיאטרון כדי למחות על העלאת ההצגה. "הייתי בטוחה שברגע שאסביר להם שהם מעלים הצגה שהגיבור שלה הוא הרוצח של הדוד שלי, הם יורידו אותה. האמנתי שהם פשוט לא יודעים, וכאשר אספר להם שזה ראש החוליה שחטפה חייל צה"ל, עינתה אותו במשך שלושה ימים ורצחה אותו באכזריות, הם יתנצלו, יחבקו אותי והסיפור ייגמר". אבל בועת התמימות של תמם התנפצה ברגע. כאשר אחד מאנשי השמאל שבאו לצפות בהצגה צעק לה "את רוצחת!" היא לא האמינה למשמע אוזניה. "אני רוצחת?" היא שאלה בתדהמה. "שירת בצה"ל, אז את רוצחת", הייתה התשובה. "היו בקהל דמויות מעולם האקדמיה והתרבות בישראל, כמו פרופסור ענת מטר מאוניברסיטת תל אביב, שהיא חברה של דקה, מבקרת אותו בכלא, כותבת לו מכתבים ומגייסת בשבילו כספים". זו הייתה תחילתה של מלחמה ארוכה ועיקשת שנראתה חסרת סיכוי, לולא נחישותה של תמם, שהביאה בסופו של דבר גם להישגים.

אנחנו יושבות לשיחה ארוכה בבית קפה תל אביבי קטן. היא בת 34, נשואה טרייה, תושבת תל אביב. קשה לנחש שהאשה הצעירה, הנעימה והצנועה הזאת היא רופאה חוקרת שמובילה מחקר בין לאומי פורץ דרך, שהביא לגילוי גן שגורם ללידה מוקדמת. הנחישות שלה והאמונה בצדקת הדרך סייעו לה גם בקריירה הרפואית, שנבנתה במקביל למאבק בטרור.

נחטף חמש דקות מהבית

חייל צה"ל משה תמם הי"ד נחטף באוגוסט 1984 כאשר עצר טרמפים בצומת בית ליד בדרך לביתו שבחבצלת השרון. חוליה ובה ארבעה מחבלים, ערבים ישראלים מבאקה אל-גרבייה, חברי ארגון החזית העממית, חטפה אותו. לאחר יומיים שבהם הוחזק בבית ראש החוליה, וליד דקה, הוא עונה ונרצח על ידם בפרס ליד מבוא דותן בצפון השומרון. החוליה נתפסה כשנתיים לאחר הרצח והמחבלים נשפטו למאסרי עולם. במשפט נקבע כי דקה, ראש החוליה, שלא היה זה שירה בפועל בחייל, היה שותף שווה לרצח. דקה הוא שקיבל את כל ההחלטות בנוגע לתמם, כולל ההחלטה לירות בו למוות, אבל בשנת 2012, בהמלצת משרד המשפטים, קצב הנשיא שמעון פרס את עונשו (ואת עונשם של שאר חברי החוליה) ל-37 שנה. "מאחורי הגב שלנו ושל משפחת ברומברג (חייל צה"ל שנרצח ב-83' על ידי שניים מחברי החוליה ששוחררו השנה, כרים ומאהר יונס - ה'צ) פרס קצב את עונשם של ארבעת המחבלים. על פי חוק צריך לתת למשפחות לומר את דברן לפני קציבת העונש, אבל פרס קצב את עונשם בלי שידענו".

מכיוון שדקה המשיך בפעילות טרור ובאמצעות חבר הכנסת באסל < גטאס ניסה להבריח טלפונים לתוך הכלא כדי לתכנן פעולות טרור,

היה מרכז תמיכה בטרור במימון המדינה ועיריית חיפה. תיאטרון אלמידאן

"יש לו סרטן שאפשר לחיות איתו הרבה שנים. שלא כמו שאר אזרחי המדינה, הוא מקבל גם טיפולים שנמצאים מחוץ לסל הבריאות והוא יכול לבחור את רופאיו", היא מחייכת במרירות ומוסיפה: "כשאני אומרת לך שעונש מוות זה קשקוש, אני מתכוונת לזה! רוצה חייל צה"ל מקבל טיפולים שאזרחי ישראל לא יכולים לקבל. הם לא יכולים לבחור את רופאיהם והרוצח יכול!" דקה הביא חוות דעת רפואיות שקובעות כי הוא חולה סופני ימימי ספורים. מאז עברו חודשים והוא עדיין חי. "אחד הרופאים שחתום על חוות דעת כזו הוא ראומטולוג, רופא למחלות במפרקים. לדקה יש בכלל מחלה המטולוגית, אבל הוא פנה אליו כי הוא רופא בכיר בארגון רופאים למען זכויות אדם" שתומך באופן פומבי ומוצהר בשחרורו המוקדם מהכלא", היא מסבירה. "כשראיתי את חוות הדעת הרפואיות השקריות הללו, שאת חלקן כתבו קולגות שלי ומרצים שלימדו אותי, עוד שכבה של תמימות התקלפה ממני. לנצל את התפקיד שלך כרופא כדי לפעול אקטיבית לשחרור מחבל, זה לחלוטין לא מוסרי".

לדקה ממיילא יש סרטן. מדוע את סבורה שהשחרור שלו יהיה כל כך דרמטי?

"השחרור שלו יהיה שחרור של מנהיג טרור, דמות לחיקוי. יש עשרות נרצחים יהודים שהרצחים שלהם העריצו אותו ופעלו בהשראתו. יש מאחוריו המון כסף והוא ממשי לא עומד למות. מדינת ישראל עומדת לשחרר לתוכה מנהיג טרור פעיל ונערץ". בגין מחלתו האנושה כביכול הגיש דקה בקשה לשחרור מוקדם מהכלא, לפני תחילת השנתיים הנוספות. "על פי חוק אין קיצור עונש לאסירים ביטחוניים", היא אומרת. "כמו כן, הניסיון להציג את השנתיים הנוספות כעונש נפרד מה־37 הקודמות הוא תקדימי, כי אצל אסירים ביטחוניים תמיד מדובר על עונש מצטבר".

דקה מיוצג על ידי עורך הדין אביגדור פלדמן, מבכירי עורכי הדין בישראל, ששירותיו עולים ממון רב. "תשאלו, מאיפה הכסף של דקה?" היא נאנחת, "עומדים מאחוריו כוחות עם אינסוף כסף, אנרגיה וזמן ואין להם מה להפסיד. הוא סמל של המאבק בכיבוש והם מקדמים אותו כמה שהם רק יכולים".

על התוכנית להביא לשחרורו המוקדם של דקה מהכלא היא שמעה כמעט במקרה: "קיבלתי טלפון מאדם שלא הכרתי, שעובד ב'חוננו'. הוא אמר לי שהולך להיות דיון בנושא שחרור מוקדם. על פי החוק השב"ס מחויב להודיע למשפחה לפני שדבר כזה מתבצע. לכן שוחחתי מיד עם קצינת הנפגעים

במימון המדינה ועיריית חיפה".

להפתעת כולם, כולל אנשי משרד התרבות, בג"ץ הכריע ששלילת המימון הייתה מוצדקת. "זה היה ניצחון חשוב, כי בעקבות שלילת המימון התיאטרון נסגר. אבל זה לא ניצחון מובהק, כי לא הייתה אמירה ברורה של בג"ץ שהמדינה לא תממן הצגות על טרוריסטים רוצחים. אם זה היה האירוע היחיד של התיאטרון בנוגע לתמיכה בטרור, ככל הנראה בג"ץ היה מחליט נגדנו. ויותר מזה - אם היום תיאטרון כלשהו יחליט להעלות הצגה כזאת, נצטרך להתחיל מחדש את כל המאבק".

היא מסרבת להסתפק במועט בנוגע למלחמה בטרור: "אנשים אוהבים לדבר על עונש מוות למחבלים ויש מעט דברים שמכעיסים אותי יותר מזה. המרחק בין החיים שיש לאסירים ביטחוניים בכלא ובין מוות הוא כל כך גדול, שלפני שמדקלמים סיסמאות על עונש מוות תביאו לכך שיהיה להם רע בכלא! האסירים הביטחוניים הללו נהנים מתנאים דה לוקס בכלא הישראלי, ובנוסף לזה הם שולטים בכלא ומנהלים משא ומתן עם שב"ס על התנאים וההטבות שלהם. דמות מפתח חשובה מאוד בהנהגה שלהם זה וליד דקה. הוא היה דובר האסירים מול השב"ס בעודו ממשיך בפעילות טרור".

איך זה ייתכן?

"בדו"ח השב"כ מפורט שגם דקה וגם משפחתו ממשיכים לעסוק בטרור בעודם מקבלים כסף מדי חודש מהרשות על הרצח. מה שאני מבינה היום ולא הבנתי בתחילת הדרך הוא שעומדים מאחוריהם גורמים עתירי כוח וממון. בשנים שעברו דקה הצליח להבריח מהכלא ספרים שכתב ואפילו זרע שליו!". מכיוון שתמם עוקבת אחר פרסומים עליו ברשתות הערביות, היא ידעה להתריע בפני השב"ס שהברחת הזרע עומדת לקרות: "התחננתי שיעצרו את זה והם אמרו לי: 'אצלנו דברים כאלה לא קורים'. אחרי שנולדה הילדה שלו, השב"ס אמרו לי שאסור להם לעשות בדיקת אבהות: 'מי אמר לך שזו הילדה שלו?'. לדוד שלי הי"ד אין ילדים, והרוצח מביא ילדים לעולם?"!

המחבל בוחר את רופאיו

לפני שלושה חודשים הגיע לקיצו העונש שקצב שמעון פרס לדקה, 37 שנים, והשנתיים הנוספות שקיבל היו אמורות להתחיל. "באורח פלא, זמן קצר מאוד לפני תום העונש שפרס קצב, דקה הפך להיות חולה אנוש שימימי ספורים". הוא לא חולה?

הבוז שזכית לו בתיאטרון לא ריפה את ידייך?

"להפך. מהמחבלים אין לי שום ציפייה, אבל מהמדינה שלי בהחלט יש. להפתעתי, מה שחשבנו שתהיה החלטה טכנית ומובנת מאלוהי - שלילת המימון מהתיאטרון - התברר כמאבק שנמשך שנים ואפילו הגיע לבג"ץ". שרת התרבות דאז מיירי רגב שללה את התקצוב לתיאטרון, אולם כשהתיאטרון איים בעתירה לבג"ץ, היועצת המשפטית של משרד התרבות המליצה להחזיר את התקצוב וכך השרה התכוננה לעשות. "אמרתי לשרה: לכו לבג"ץ. אני אעביר את זה בבג"ץ. את לא יכולה לאפשר שהצגה על רוצח חייל צה"ל תעלה במימון שלך. אם תחזירי את המימון, אני אביא אלפיים איש שיפגינו מול ביתך".

במשך חודשים רבים תמם ועוד כמה חברים עבדו קשה: "יצאנו מנקודת הנחה שתיאטרון שהגיבור שלו הוא רוצח חייל צה"ל, חייב לייצר עוד פעולות של תמיכה בטרור, וצדקנו. הצלחנו להראות בבג"ץ איך עשו בתיאטרון הערבי הזה התרמה למשפחות של מחבלים מתאבדים, איך סייעו לעמותות שהוצאו מחוץ לחוק כעמותות תומכות טרור ואיך הביאו לתיאטרון מרגל לטובת סוריה שגורש מישראל, בטענה שקרית שהוא מושורר. התיאטרון היה מרכז תמיכה בטרור

"נולדתי ארבע שנים אחרי הרצח, למשפחה שכולה, משפחה שיש בה חור. אני זוכרת שכשהייתי קטנה תמיד היה מקום שמור למשה בשולחן. בכל יום שישי הללו אבא היה לוקח אותי אכפה מעין קדושה, אבל גם פחד: היו הרבה שאלות שפחדנו לשאול. עד היום יש שאלות מסוימות שאני לא שואלת"

נגורו עליו שנתיים נוספות בכלא הישראלי, עונש קל לכל הדעות. משפחת תמם נאבקת כמעט לבדה במשך שנים מול מערכות המדינה וארגונים רבי עוצמה כדי שהמחבל, שהפך לסמל בחברה הפלשתינית, לא יזכה להקלות ולא ישוחרר מוקדם.

"יכולנו שלא לקחת חלק במאבקים האלה", היא אומרת, "אבל אנחנו אוהבים את המדינה הזאת, היא חלק מהזהות שלי ושל המשפחה שלי ואנחנו לא מוכנים שיהיו פה עוד משפחות שכולות. אני מאמינה שמה שאנחנו עושים מונע את הכאב הזה ממשפחות אחרות וזה שווה הכול, כי אני רואה מה השכול עשה למשפחה שלנו לאורך השנים ואני לא רוצה שעוד אנשים יעברו את זה. אני רוצה שלום ומאמינה שאנחנו עם שדוגל בשלום במהותנו. הדרך היחידה לחיות בשלום היא להילחם בצורה הברורה והנחושה ביותר בטרור. בלי נחישות, הטרור מתחזק ומאליץ אותנו להתגונן ולהצטדק".

איך דווקא את הגעת לחזית המאבק? הרי אפילו לא הכרת את דודך משה.

"נולדתי ארבע שנים אחרי הרצח למשפחה שכולה, משפחה שיש בה חור. אני זוכרת שכשהייתי קטנה תמיד היה מקום שמור למשה בשולחן. בכל יום שישי אבא היה לוקח אותי ואת אחי לבית העלמין. את ימי שישי הללו אפפה מעין קדושה, אבל גם פחד: היו הרבה שאלות שפחדנו לשאול. עד היום יש שאלות מסוימות שאני לא שואלת", היא מודה. "היו דברים שצפו והתגלו עם השנים. למשל, כשנחטפו שלושת הנערים התברר לי שהיה דמיון בין המקרה שלהם לחטיפת הדוד שלי: גם כשהמשפחה שלנו התקשרה למשטרה נפגשו אותם בתאונות שונות. רק לקראת הסוף המדינה הבינה שמדובר בחטיפה, ובדיעבד התברר שאלו היו ימים קריטיים שבהם משה היה עדיין חי". למרות החלל העצום, תמם מעולם לא חונכה לכעוס, לשנוא או לנקום: "חינכו אותנו ששגשוג והצלחה הם התשובה לשכול, ודחפו אותנו ללמוד ולהתקדם, לא להיכנע לרוע".

"וליד דקה הוא סלבריטי"

אני חוזרת איתנה לאותו מוצאי שבת בתיאטרון אל־מידאן, ותמם מסבירה מדוע הרצח זכה שתעלה הצגה על חייו. "וליד דקה הוא סלבריטי בחברה שלו", היא אומרת. "מדובר כנראה באיש מאוד כריזמטי, שניצל את העובדה שחטף ורצח חייל צה"ל והפך עצמו לגיבור. ההצגה ניסתה להביא את האג'נדה שלו ולהציגו כדמות לחיקוי, לחזק את מעמדו כסמל".

"דקה גדל במשפחה אמידה במרכז הארץ, קיבל את כל הזכויות שמקבל אזרח ישראלי ועשה תואר ראשון ושני בכלא. הוא משתמש בכל הכלים שיש לו כדי לצאת נגד מדינת ישראל. בזמן הרצח הוא היה חבר בחזית העממית אבל כיום עומדים מאחוריו גם החמאס, הרשות הפלשתינית וארגוני שמאל".

כשפעיל פוליטי צעק לה שהיא רוצחת כי שירתה בצה"ל, היא נזכרה באירוע מתקופת שירותה הצבאי: "שירתי בצה"ל כפרמדיקית. כחלק מההכשרה היינו מתנדבים במד"א. באחת הפעמים קראו לנו לבית הכלא שבו דקה הוחזק. הקריאה הייתה לטיפול באסיר ביטחוני בערך בגילוי, וכל הנסיעה לשם חשבתי לעצמי 'זמה אם זה הוא?'. אלה היו 15 דקות ארוכות מאוד, התהפכה לי הבטן אבל ההכרעה שלי הייתה לטפל. זה היה רגע קשה, שבו החלטתי שהאור והטוב שלי חשובים יותר מהחושי והרוע שלו". לבסוף, האסיר שבו נקראה לטפל לא היה דקה.

"עד שהמשרה הבינה שמדובר בחטיפה היה מאוחר מדי". החייל משה תמם הי"ד

של השב"ס, והיא בדקה וגילתה שאכן מתקיים דיון כזה, בוועדה רגילה". אסיר ביטחוני שהורשע ברצח אינו זכאי לדיון בוועדה רגילה, אלא בוועדה מיוחדת. תמם פנתה למשרד המשפטים כדי לברר איך דבר כזה מתאפשר בניגוד לחוק, ונאמר לה שמדובר ב"טעות". היא ביקשה שהטעות תתוקן ושתיערך בדיקה איך קרתה טעות כזאת. "עברו חודשים מאז שפניתי אליהם והם לא מספקים תשובות".

הדיון בוועדה הרגילה התקיים למרות ה"טעות". משפחת תמם ופעילים נוספים הפגינו מחוץ לאולם. "לפני שניתנה ההחלטה הייתה הפגנה גדולה יותר שאליה הגיעו ח"כים ופעילים רבים. מולנו התקיימה הפגנה נוספת של משפחת הרוצח. זאת הייתה חוויה שתיצר בי לכל החיים. העובדה שמשפחה של רוצח חייל צה"ל מרשה לעצמה להפגין מול משפחת הנרצח צמחה על קרקע פורייה שבה הגינוי לטרור זה פוסטים ברשתות החברתיות ולא עשייה של הממשלה. מדובר במשפחה שהשב"כ הגדיר כפעילת טרור. הם צריכים להיות מגורשים מפה! במקום זה הם מקבלים את מלוא הזכויות במדינת ישראל", היא אומרת בצער, "זה היה רגע שבו משהו בי נשבר". בשלב הזה, דומה היה שתמם בכל זאת ניצחה: השופטת בוועדה החליטה שהדיון צריך להתקיים בוועדה המיוחדת לאסירים ביטחוניים. "נקבע דיון בוועדה המיוחדת אבל אז, באורח פלא, קרתה

טעות נוספת: כ-48 שעות אחרי קבלת התיק, השופט סגל, שאמור היה לדון בתיק בוועדה המיוחדת, הודיע כי הוא לא מתכוון לדון בתיק".

מדוע?
"הוא הסתמך על פלפול משפטי תקדימי והודיע שהוא מחזיר את הדיון לוועדה רגילה. מה שהוא עשה מנוגד לחוק ומהווה החלטה פסולה: בוועדה יושבים כמה חברים, והוא קיבל החלטה על דעת עצמו ובניגוד להחלטת השופטת הקודמת. כאן כבר היה לי ברור שמישהו פועל כנגדנו במכוון מאחורי הקלעים: טעויות אנוש קריטיות שמעולם לא קרו לפני זה קורות במקרה יחיד". הפרקליטות יצאה כבר באותו היום במכתב נגד ההחלטה וביקשה את קיום הדיון בוועדה המיוחדת. "אבל בשלב הזה היה ברור שהשופט נגדנו: הוא כבר הוציא את החלטתו בכתב". כשהדיון בוועדה המיוחדת התקיים לבסוף, דודתה של תמם כבר שכבה על ערש דווי והיא לא לקחה חלק בדיון. "הפרקליט עדכן אותי שהיה דיון קשה והוא הרגיש שההחלטה התקבלה מראש. ביקשתי ממנו שאם יהיו בשורות רעות, שלא יעדכן אותי. לא יכולתי להכיל עוד צער".
יום אחרי השבעה על דודתה היא קיבלה טלפון מהפרקליט ולא ענתה כי פחדה לשמוע מה בפיו. "הוא שלח לי צילום מסך מהחלטת השופט, שהייתה מנומקת על 17 עמודים, ובה השופט מסכם וכותב 'שלא יהיה לרוצח שחרור מוקדם, ותהא הסיבה אשר תהא'. התקשרתי מיד אל עורך הדין והוא אמר לי: אני לא יודע איך זה קרה. היה פה ונהפוך הוא. אמרתי לו: אני יודעת. אתה עשית את שלך, אני את שלי, והדודה שלי סידרה את השאר מלמעלה". היא שותקת רגע ומוסיפה ששוב מדובר בניצחון שהוא מתוק ומר בעת ובעונה אחת. "הוא מתוק מאוד כי היו כל כך הרבה כוחות שפעלו נגדנו ויכולנו להם. אבל הוא מר כי זו שמחת עניים. בתוך שנתיים, מה שלא נעשה, הרוצח ישתחרר מהכלא ויהיו לו עוד שנים ארוכות של חי נוחות ושל פעילות טרור".

נתיניהו לא מספק תשובות

לאחר מה שחווה בוועדה האחרונה, הבינה תמם שהיא לא יכולה להמשיך לפעול לבדה. היא כתבה מכתב לראש הממשלה, פירטה את כל מה שעברה המשפחה, וביקשה להיפגש עימו. "במהלך השנים יצרתי קשר לא פעם עם נתיניהו וביקשתי את העזרה שלו. זה מה שעשיתי גם

היה דובר האסירים מול השב"ס בעודו ממשיך בפעילות טרור. המחבל וליד דקה

"למחבל ולמשפחתו יש תמיכה מקיר לקיר: אבו-מאזן התקשר והבטיח שיפעיל את כל הלחצים הבין-לאומיים כדי לשחררו מוקדם. ראש החמאס וראש החזית העממית עשו את אותו הדבר. ולהבדיל אלפי הבדלות בכל שנות המאבק שלנו ראש הממשלה שלי לא יצר קשר, לא תמך ולא הציע עזרה וסיוע. זה לא הגיוני שלמחבל יש אינסוף כספים וארגונים שעומדים מאחוריו ואנחנו לבד"

עכשיו, למרות שמעולם לא קיבלתי תשובה. גם הפעם התעלמו מאיתנו, אבל כשהמשכתי להתעקש חזרו אליי. לפני כשבוע אחד העוזרים שלו הודיע לי שלא תתקיים פגישה".

מה הציפייה שלך מנתיניהו?

"יש ארגונים ואנשים טובים שמסייעים לנו, כמו עורך הדין מוריס הירש, פורום בוחרים בחיים, חברת הכנסת אורית סטרוק וחבר הכנסת משה סולומון, אבל הכול נעשה בהתנדבות. למחבל ולמשפחתו יש תמיכה מקיר לקיר: אבו-מאזן התקשר והבטיח שיפעיל את כל הלחצים הבין-לאומיים כדי לשחררו מוקדם. ראש החמאס וראש החזית העממית עשו את אותו הדבר. ולהבדיל אלפי הבדלות בכל שנות המאבק שלנו ראש הממשלה שלי לא יצר קשר, לא תמך ולא הציע עזרה וסיוע. זה לא הגיוני שלמחבל יש אינסוף כספים וארגונים שעומדים מאחוריו ואנחנו לבד. ראש הממשלה רואה את המשפחה שלי, שעל גבי השכול מתמודדת במשך שנים עם עוולות חוזרות ונשנות כלפינו, ולא נחלץ לעזרתנו אפילו פעם אחת".

למה לדעתך הוא ניהג כך?

"כי זה נוח לו. הוא יודע שכשהוא ייפגש איתי החיבוק שלו לא יספיק. אני ארצה לדעת מה הוא עושה כדי שלא תהיה עוד משפחה כמונו. לי אין אינטרס פוליטי וכלכלי. כמוות הכסף שהוצאתי מכיס ומהמחר המקצועי שאני משלמת הם גבוהים. את כל אלה אני עושה באהבה כי יש לי אג'נדה מאוד ברורה: אני לא מוכנה שיהיו עוד משפחות שכולות. המאבק בטרור הוא לא כותרת. יש לו השלכות אמיתיות על חיים של אנשים אמיתיים, ואם זה חלק מהייעוד שלי אז אני לוקחת אותו באהבה. אבל אני לא מוכנה לעמוד בו לבד. במכתב שכתבתי לו התרעתי מפני המשמעות של שחרור מחבל כמו דקה ללב ישראל ולא קיבלתי תשובות. האם מדינת ישראל אומרת שמי שלא שורף צמיגים בקפלן לא יקבל יחס? ראש הממשלה, שיש לו המון זכויות, לא פועל מספיק למיגור הטרור".

יש טענה שהבעיה היא מערכת המשפט ששמה מקלות בגלגלי המלחמה בטרור.

"זה נכון, אבל מהניסיון שלי הטיעון הזה הוא לא פעם תירוץ, ובאישוהו מקום לפעמים זה אפילו נוח לנבחרי הציבור שלנו".

לתת את הכוח למטופלים

לתמם יש קריירה מרשימה בתחום המחקר הרפואי. היא למדה רפואה בארץ ואחר כך עשתה דוקטורט בארצות הברית. כיום היא רופאה שחוקרת גנטיקה של לידות מוקדמות, ולאחרונה מחקר שהובילה גילה את הגן הראשון (ונכון להיום היחיד) שגורם לכך שאחת מעשר לידות תהיה לידה מוקדמת. "יותר ממיליון ילדים בעולם מתים כי נולדו פגים ויש ללידה מוקדמת הרבה תחלואה נלווית. אני חוקרת את המנגנון כדי שנוכל לטפל בזה". היא עובדת בבית חולים לילדים בסינסינטי והייתה במשך תקופה ארוכה על קו ישראל-ארצות הברית. המחקר פורץ הדרך שלה זכה בפרסים בין לאומיים נחשבים, בהם פרס גייטס.

את לקראת סוף המחקר. מה הלאה?

"החלום שלי הוא לקחת את הידע הרפואי והמחקרי שלי ולחבר אותם יחד כדי להקים מיום שמחבר בין רופאים, חוקרים ומטופלים וייתן הרבה יותר כוח וכלים בידי המטופלים, גם לזיהוי מוקדם של מחלות וגם למציאת פתרונות למחלות שכרגע אין להן פתרון. מדובר בפרויקט גדול מאוד".

לפני שלושה חודשים היא נבחרה לאחת החוקרות המבטיחות בעולם בכנס גדול ביפן. "כל מדינה בחרה שלושה חוקרים מתחומים שונים, ואני הייתי הרופאה היחידה וקיבלתי תמיכה גדולה מזוכי פרס הנובל שהיו שם. התובנה שצריך לשלב רפואה קלינית יחד עם מחקר הולכת ונהיית ברורה בעולם, אבל בישראל רופאים חוקרים הם מיעוט. בעיניי, ככה העתיד ייראה: המטופלים יהיו חלק מהטיפול של עצמם והקשר בין הרופאים לחוקרים יהיה הרבה יותר קרוב. הידע הוא רחב, והרבה מהפתרונות שכיום נראים מובנים מאליהם הגיעו מאינטגרציה של ידע מתחומים שונים לגמרי. כמו כן, ככל שלמטופלים יהיו ידע וכלים רחבים יותר כדי לקחת אחריות על הבריאות שלהם, זה יקדם אותנו כמטפלים ויכול להאיץ את הרפואה קדימה מהר מאוד".

גם בתחום המקצועי, כמו במאבק בטרור שהובילה, מה שעמד לנגד עיניה הוא הניסיון המשפחתי המר והרצון למנוע מאחרים את הסבל והכאב. "את הדודה שלי שנפטרה בחודש שעבר לא אבחנו בזמן למרות תלונותיה, טענו שהיא פסיכוסומטית. זה לא צריך לקרות. כמו בנושא הטרור והשכול, כך גם בתחום הרפואי - אני לוקחת את הסבל שהיה מנת חלקי ומשתדלת למנוע אותו מאחרים".

מפרקליטות מחוז מרכז נמסר בתגובה לטענות שהובאו בכתבה: "הבקשה לשחרור מוקדם מטעמים רפואיים הוגשה על ידי האסיר. אף אחד מהנושאים המוזכרים בפנייתכם אינו מצוי בתחום אחריותה של הפרקליטות. עמדת הפרקליטות הייתה מלכתחילה שהדיון צריך להתקיים בפני ועדה מיוחדת, ועמדתנו זו, שהועלתה בכתב ובדיון בעל פה, אף התקבלה בסופו של דבר.

"יוזכר כי בהמשך התקבלה עמדת הפרקליטות גם לגופה של בקשת השחרור של האסיר. כפי שטענו, נקבע כי בעניינו של דקה חל חוק המאבק בטרור, ועל כן אין כלל מקום לדון בבקשתו לשחרור. הפרקליטים המטפלים היו לאורך כל ההליך בקשר עם נציגת משפחת נפגע העבירה, ועדכנו אותה כמקובל".

ממשרד ראש הממשלה לא נמסרה תגובה לפניית 'בשבע'.

צילום: ראומה גבע, מלקטת הרגעים

התחלה // לפני 88 שנה בבית החולים שערי צדק בירושלים. הבכור מתוך חמישה אחים ואחיות.

אבא // עזריאל ז"ל. יליד גרמניה שעלה ארצה לבדו בגיל 20 בשנת 1933. עובד משרד מבקר המדינה. "מאבא למדתי את החובה ללמוד תורה ולהקפיד על שמירת מצוות. הוא היה דייקן והייתה בו סקרנות, השכלה והתעניינות בבני אדם. פעילותו ומסירותו למען הציבור הייתה מעוררת השראה בשבילי".

אמא // עדינה ז"ל. נולדה למשפחה אמריקנית. "במשך כמה שנים עבדה כחובשת בכנסת. גידלה את חמשת הילדים במסירות רבה. אמא הקפידה על סדר וניקיון ואני השתדלתי ללמוד ממנה, לא תמיד בהצלחה".

הצלה // "בשנת 1936, כשהייתי תינוק בן שנה וחצי, נסענו לבקר בגרמניה את סבא רבא שלי, שביקש לראות את הנין הבכור שלו. הנאצים כבר היו בשלטון וחלו כל מיני הגבלות על היהודים. למזלנו, בזכות הדרכון האמריקאי של אמא אפשרו לנו לצאת מגבולות גרמניה".

הי היסטוריה // זוכר לפרטי פרטים את אירועי כ"ט בנובמבר, יום ההצבעה על תוכנית החלוקה באו"ם. "הייתי ילד בן 12. שמענו כולנו את ההצבעה ברדיו ואז הגיע רגע ההכרזה והייתה התרגשות עצומה. כולם יצאו החוצה לרחובות והתחילו לרקוד משמחה. למחרת החלה ההתקפה הערבית".

הצלה 2 // במלחמת השחרור, זמן קצר לפני קום המדינה, התפוצץ פגז בסמוך אליז וחייז ניצלו בנס. "מכשיר השמיעה שלי לא קשור לוקנותי, הוא בגלל השמיעה שנפגעה מאותו פגז שהתפוצץ לידי בשכונת מגוריי בירושלים. האדם שעמד לידי נהרג ואני יצאתי מזה בנס". את בר המצווה שלו חגג שלושה שבועות לאחר קום המדינה.

עזראי בנשמה // היה חניך ומדריך בתנועה. לימים כיהן גם כמזכ"ל התנועה. "אני איש תנועת הנוער עזרא. מגיל שמונה מרכזי היה עזרא. גם היום אני מרגיש חלק אינטגרלי מהתנועה". לפני 33 שנה הקים את תנועת עזרא באוקראינה.

חורב // למד בבית הספר היסודי חורב. "למדתי עד כיתה ח' ביסודי ואז עוד שנתיים בתיכון. בסיום כיתה י' ההנהלה הארצית של עזרא שלחה אותנו, חמישה חברים, ללמוד בישיבת בני עקיבא כפר הרוח".

קדושה הוא מבקש // "מדי ליל שבת, אחרי הסעודה, הלכנו לביתו של הרב נריה זצ"ל. ישבנו ודנו איתו בסוגיות הבערות של הדור. זכיתי להכיר אותו מקרוב. דמות מעוררת השראה, אוהב אדם. הוא התייחס בחיבה ובהערכה לכל אדם ולכל נער. תמיד בחיך ובמאור פנים. התפילה המיוחדת שלו והשירה שלו מאוד השפיעו עלינו".

למשימה הבאה // לאחר שנה בכפר הרוח"ה, ההנהלה הארצית של עזרא שלחה את החברים ללמוד בישיבת הדרום ברחובות. "היינו בישיבה עד שהתגייסתי לגרעין הנח"ל בקיבוץ חפץ חיים, אבל שם הספקתי להיות רק חודש וחצי כי ההנהלה הארצית שלחה אותי למשימה הבאה: להיות קומונר בסניף עזרא תל אביב".

החצי השני // בסניף עזרא תל אביב הכיר את מי שלימים תהיה אשתו, שלומית. "אשתי הייתה מדריכה בסניף ואני הקומונר, ככה הכרנו. כשהתחתנו הייתי בן 21 והיא בת 19". מאז הם נשואים כבר 66 שנים. "שלומית היא השותפה שלי, רעייתי המסורה,

יצחק הילדסהיימר

88

נשוי לשולמית ואב לשישה

חושב קיבוץ שעלבים

מזכ"ל תנועת הנוער עזרא לשעבר, עיתונאי, זוכה אות מפעל חיים לעיתונות על סיקור יהדות התפוצות מטעם ארגון בני ברית

המטרות והחזון שלו". הקשר עם בן גוריון נמשך שנים רבות והפך לקשר אישי הדוק מאוד. "משום מה מצאתי חן בעיניו. לימים גם שמעון פרס וגם הרב שלמה גורן אמרו לי: דע לך שבן גוריון מחבב אותך".

הילדסהיימר // "הרבה פעמים שואלים אותי למה לא עברתני את שם המשפחה הגרמני שלי. אני עונה בצחוק שיש לי פסק הלכה מרב ידוע לענייני עברות שמות, הלא הוא דוד בן גוריון, שאמר לי באחת הפגישות שלנו להשאיר את שם המשפחה לזכרו של סב סבי, רבה של יהדות גרמניה, הרב עזריאל הילדסהיימר".

עיתונאי פעיל // במהלך השנים כתב וערך בעיתון היומי 'שערים', שהפך מאוחר יותר לעיתון שבועי. כתב גם בעיתונים 'יום השישי' ו'מקור ראשון' במשך כ-15 שנים ובימים אלו כותב ומדווח בשבועון 'מצב הרוח'. "אני גאה בזה שאני העיתונאי הפעיל המבוגר והוותיק בארץ".

לשליחות // לשליחות הראשונה בלונדון יצא מטעם עזרא והסוכנות היהודית. "ניהלתי את סניף עזרא הלונדוני, ארגנתי מחנות וסמינריונים. המטרה העיקרית שלי אז ובכל השליחויות שעשיתי הייתה לחנך ולהשפיע לכיוון העלייה לארץ".

דיווח התפוצות // לאורך השנים היה בשליחויות רבות בתחומי החינוך היהודי והעלייה

וג'רוזלם פוסט, ובפורים התחפשתי למוכר עיתונים. בתיכון חורב היה לי מורה לחיבור, דוב אליצור, בן דודו של אורי אליצור, שהחליט שיש לי כישרון כתיבה וכדאי לעודד אותי להיות עיתונאי".

כותב // עוד כנער החל לכתוב ולדווח בשלל במות. תחילה ככתב ועורך 'עלונים' - ביטאון תנועת הנוער עזרא. באותה תקופה גילה פרט מסקרן על ראש הממשלה דאז, דוד בן גוריון. "יום אחד קראתי שכשבן גוריון היה בן 14 הוא הקים עם חבריו בפולין אגודה בשם, לא פחות ולא יותר, עזרא, שפעלה לקידום החינוך הציוני. כתבתי לו מכתב שבו ציינתי שבוודאי שאין קשר בין אגודת עזרא שהקים לתנועת הנוער עזרא, אבל אין לי ספק שקוראי 'עלונים' ייהנו לקרוא מאמר שלו על האגודה שהקים".

התשובה מכן גוריון // "בכלל לא חשבתי שאקבל מראש הממשלה תשובה, אבל לא חלפו שבועיים וקיבלתי ממנו תשובה מפורטת שהודפסה במכונת כתיבה על שלושה עמודי פוליו ותיארה את מטרות הארגון. פרסמתי את מאמרו ב'עלונים' ובהמשך הפצתי אותו גם בעיתונים היומיים בארץ".

בן גוריון ואני // בהמשך ביקש להיפגש עם בן גוריון ומיד תואמה הפגישה. לאחריה היו פגישות נוספות, גם בצריפו שבשדה בוקר. "בן גוריון היה מנהיג מרשים שהשתדל לפעול ולהגשים את

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

שיח קוצני במיוחד

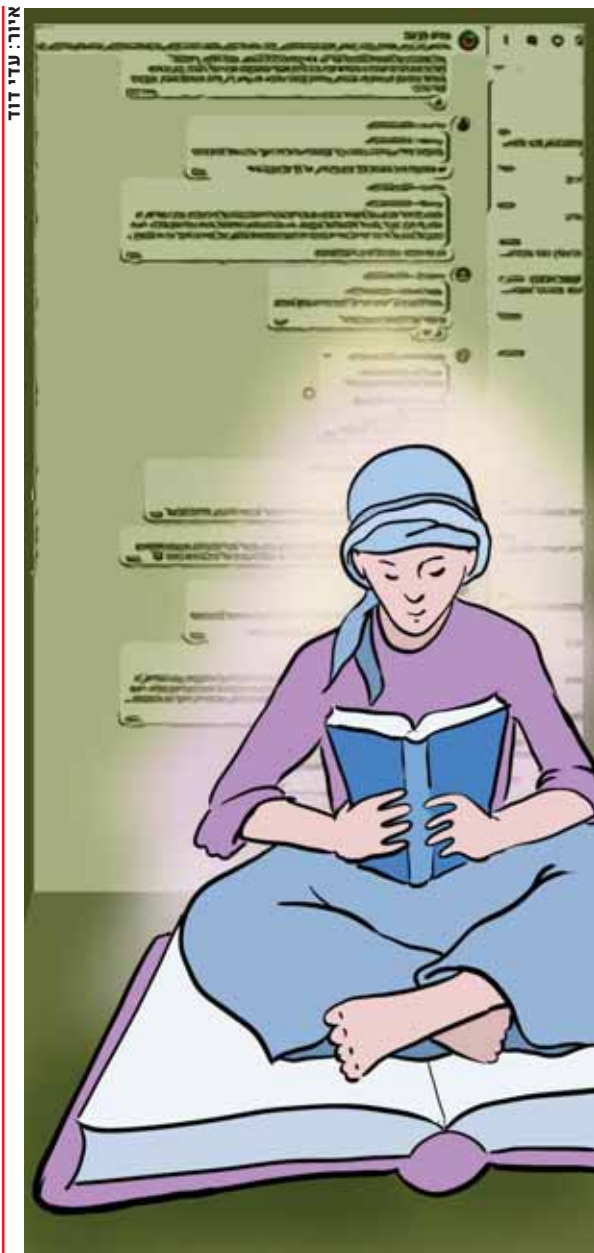
המקלדת בדברים יעילים יותר. תמונות של אדם אהוב על שולחן עבודה גורמות לנו לשמוע טוב יותר. הקלט החושי עולה עד כדי שיפור של שני דציבלים בשמיעה. דמות התקשרות בטוחה "עושה לנו את זה" - מגבירה את הרוגע, מסייעת לנו לשפר את ביצועינו ומאפשרת לנו להיות יותר שבעי רצון מהעבודה. גם עבודה בעמידה יכולה לשפר את היצירתיות שלנו ולהפחית את הלחץ. היא שומרת על המפרקים שלנו ועושה אותנו מרוצים יותר.

היום קיימת תופעה שנקראת digital amnesia או Google effect, קרי - הזיכרון השתנה, אנחנו כבר לא זוכרים מידע אבל זוכרים מהיכן לשלוף אותו ברשת. יש ויכוח אם טוב הדבר אם לאו. ייתכן שהמוח פשוט משנה את יעדיו. אנחנו מכונות לומדות, והמוח עובר תהליך של הסתגלות למדיה החדשה. ובכל אופן נראה כי באשמתו של ד"ר גוגל איבדנו משהו. למשל, קריאת ספרים.

קריאת ספרים מפתחת את יכולות הקוגניציה, השפה, הידע, הזיכרון, היצירתיות והאמפתיה. הקריאה עם הילדים היא אינטראקציה חשובה ומחזקת את הקשר בינינו. קריאה במשך חצי שעה ביום דומה להרפיה של יוגה יומית, ודילוג בין הדפים במשך כמה דקות מפתח חרדה באופן ניכר. במחקר שנערך לפני כעשור נמצא כי ילדים שקראו באופן קבוע הפכו למבוגרים אינטליגנטיים יותר. קריאת ספר משפרת את תפקודי המוח למשך חמישה ימים לפחות. חוקרים מארצות הברית ערכו סריקות מוח לאחר קריאת ספר ומצאו כי בכל יום של קריאה התהדקו הקשרים הבין-עצביים במוח יותר ויותר. חוקרים ישראלים מצאו כי בקרב קשישים הקריאה גורמת לאריכות ימים ומפחיתה את הסיכון לדמנציה. המסקנה: בכל מעגלי החיים הקריאה חשובה ומועילה.

מדליה ו'התקווה' בפאתי אושוויץ. היינריך היינה, משורר והוגה דעות יהודי-גרמני, כתב פעם כי במקום שבו שורפים ספרים עתידים לשרוף גם בני אדם. כך ניבא, וכך אירע. הנאצים שרפו יותר משלושים אלף ספרים שלא התאימו לדעות הרייך השלישי. בקרב הסופרים שיצירותיהם נשרפו היו אלברט איינשטיין, זיגמונד פרויד, היינריך היינה עצמו ורבים אחרים. וההמשך ידוע. אבל לסיפור הזה יש גם סוף טוב. לחדר המיון בשערי צדק הגיע גבר בן מאה עם קוצר נשימה. הוא טופל בהצלחה ונשלח בחזרה לביתו, כשהוא מלווה בנכדו. על ידו השמאלית בלט מספר מקועקע, אות כבוד של חברות במחנה אושוויץ. האיש, שכל זהותו במשך כמה שנים הסתכמה במספר 150679, זכה למשפחה שמונה היום קרוב ל-250 צאצאים, כן ירבו. אותו לא הצליחו לשרוף, ובניו ונכדיו וניניו וחימשי עוסקים בספרים שקמו מלוא קומתם מתוך האפר.

ממש בסמוך לאירוע הזה השתתפה נבחרת השחייה הישראלית, בליווי מנהלת רפואת הספורט בשערי צדק, באליפות אירופה שהתקיימה השנה בפולין, בעיירה הסמוכה למחנה ההשמדה אושוויץ. נבחרת השחייה האומנותית זכתה בתחרות במדליית הזהב. בראש מורם ועם דמעות בעיניים הם עמדו ושרו שם את התקווה עם קבלת המדליה. משואה לתקומה. אין ספק שהניסים שאנחנו רואים ממש בעיניים בדורנו נותנים תוקף לכך שאנחנו בדרך הנכונה. ומי יודע? בעזרת ה' בקרוב ייהפכו גם קבוצות השיח הלוחמניות בווטסאפ לקבוצות מחייכות. ●

איור: עדי דוד

בעקבות מכתב הקורא לסרבנות שפורסם על ידי חברי איגודים רפואיים מקצועיים, יצאו מאות רופאים במכתב הקורא להפרדה מוחלטת של כל עמדה פוליטית מהתנהלות מקצועית ורפואית, כשהם מוחים בתוקף על ניסיונות ההפחדה שבהם משתמשים חבריהם למקצוע כדי להשליט את דעתם

ייעודה של המפלצת הפרוגרסיבית. יש לי פיצול רגשי יומיומי. אני חברה בשתי קבוצות שיח פעילות וגועשות במיוחד - קבוצה של מאות 'רופאים שפויים' תומכי הרפורמה, וקבוצה של טייסים ורבנים ורבניות שמיועדת לשיח מחבר - שמתנהל יותר כמו שדה קרב. כשהעצבים שלי מגיעים לקצה, אני פונה לשיח של הרופאים השפויים כדי לשאוף קצת שפיות ונרגעת, אוגרת כוחות כדי לחזור לשדה הקרב. עין בוכה ועין שוחקת.

באמת צריך לב חזק כדי לשרוד את השיח בקבוצת השיח שאמור להיות מחבר. אבל אני לא מפחדת מדרך ארוכה. עם ישראל כאומה עובר תהליך התבגרות. בתהליך הגדילה שלנו אנחנו עוסקים תדיר בשאלות של הגדרת זהות, וזה לא במקרה. כל נושא טשטוש הזהויות - שהוא תהליך גלובלי הכולל את הזהות הלאומית, המגדרית, הדתית ועוד - מנסה להפוך אותנו למשהו אמורפי ולהרחיק אותנו מעצמנו. כי הזהות שלנו מעידה כאלף עדים שיש בורא לעולם. העובדה שנולדתי בדיוק כך איננה אקראית. ההורים שלי, המשפחה שלי, המגדר, המראה, הלאום, המקום, הזמן. כל זה מחזק את התודעה שלבריאה המדויקת הזאת יש כתובת, ושיש לי ייעוד ותפקיד. אולם היום כאילו כל הקלפים נטרפים וסימני השאלה רבים מהתשובות. המצב הוא כזה כי ככל שהעולם מתקדם לקראת הגאולה יש יותר צורך בבחירה מתוך אמונה. זו הסיבה שהמפלצת הפרוגרסיבית מציפה את השאלות הנוקבות הללו. המציאות הזאת היא קטליזטור לתהליך הבירור שלנו, לתהליך הבחירה. ולפעמים זה קשה.

"אלוקים הוא שמאלני?". אחד מהדברים שהושלכו בקבוצה היה ההברקה הבאה: "טוב, האלוקים שלכם עשה את השואה וגם פינה אתכם מגוש קטיף - אולי האלוקים שלכם הוא שמאלני בכלל?". השבתי שעם ישראל לא מפחד מדרך ארוכה. ואכן, סביב הגירוש אנשי הגוש למדו המון המון אמונה. הגוש היה ממש בית ספר לאמונה. הראי"ה קוק דיבר רבות על תהליך התבגרותה של האומה. על האורות והצללים, על סערות נפשות דור הגאולה. הרב עסקר רבות בענייני הנפש של הפרט, שממנה נבנה הכלל, שהרי הוא זה שהכיר הכי טוב את הנפשות בדור התחייה. ב'אורות הנפש', תוכנית ייחודית שנפתחה השנה במרכז 'כיסופים' בניצן, נלמדת תורת הנפש של הראי"ה. תוכנית זו, הראשונה מסוגה, הוקמה על ידי אנשי גוש קטיף ורבות מהלומדות הן משם. גם אני זכיתי ללמד את הנשים המוארות הללו. והרי תורתו של הרב היא זו שהביאה מזור ותקווה בשנים היפות והמאתגרות בגוש, וגם לאחר הגירוש.

בקבוצת השפויים נוסח פה אחד מכתב נגד סרבנות ונחתם בטבעתם של רופאים מכל האיגודים המקצועיים. בעקבות מכתב הקורא לסרבנות שפורסם על ידי חברי איגודים רפואיים מקצועיים, יצאו מאות הרופאים במכתב מקביל הקורא להפרדה מוחלטת של כל עמדה פוליטית מהתנהלות מקצועית ורפואית, כשהם מוחים בתוקף על כל ניסיונות ההפחדה שבהם משתמשים חבריהם למקצוע כדי להשליט את דעתם הפוליטית על סדר היום של החברה הישראלית. אחד מהרופאים בקבוצת 'רופאים נגד פוליטיזציה' שאל את Chat GPT מה פירושו של הטקסט הזה (מכתב הסרבנות), וקיבל תשובה שלא כדאי לתת לחתול לטייל על המקלדת...

אפקט גוגל. נראה לי שבמקום בחתולים, אפשר לקשט את

לישה ארוכה של לפחות
עשר דקות על הפסון

החלת הפופלאות של הרבנית

רכות, אווריריות, פריכות מבחוץ וחלומיות מבפנים. הרבנית מקפידה על כמה טיפים חשובים: בצק מקמח מלא 80 אחוז שהיא שומרת אותו דביק במקצת, ולאחר מכן עוטפת בשמן ומתפחה. דבר שני, לישה ארוכה של לפחות עשר דקות על השעון. התפחה של שעתיים, כאשר באמצע ההתפחה מורידים את הבצק. ולבסוף, מריחה כפולה של החלות כדי לקבל מראה זהוב ויפה במיוחד.

עלול חלות גדולות

זמן התפחה:
שעתיים לכבד
וחצי שעה לחלות

דרגת קושי:
קלה

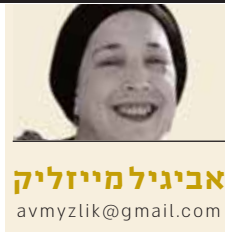
- קילו קמח לבן 1.5 קמח מלא 80 • כף מלח
- 1/2 כוס מים • חצי כוס מים
- קוביית שמרים 2 כפות שמרים • 4-3 כוסות מים פושרים
- יבשים • מלח לבן • מלח כהה
- רבע כוס סוכר חום • ביצה טרופה, diemie ופרט לזרייה

שמים את כל החומרים פרט למים הפושרים בקערת המיקסר או בקערה רחבה ללישה ידנית, מקפידים שהמלח לא ייגע בשמרים. מתחילים ללוש ותוך כדי לישה מוסיפים את המים לפי הצורך. ממשיכים לעבד את הבצק עד שהוא רך מאוד וחלק וקצת דביק. ממשיכים ללוש עוד 10 דקות, עד לקבלת בצק אלסטי ונעים למגע. מצפים את הבצק במעט שמן כדי שלא יידבק, מכסים את הקערה בניילון ומתפחים שעה. לאחר שעה נותנים לבצק מכה הגונה שתפיל אותו חזרה ותוציא ממנו את כל הנפח שהוא תפס, ונותנים לו שוב לתפוח.

מחלקים את הבצק לשלושה חלקים. לוקחים את החלק הראשון ומחלקים אותו לארבעה כדורים שווים בגודלם. בעזרת מערוך מרדדים את הכדור הראשון לעלה מלבני מוארך ומגלגלים אותו לגליל. מגלגלים מעט את הגליל ומותחים אותו עד לקבלת רצועה באורך של כ-40 סנטימטרים. מכינים באותה צורה את שאר הכדורים ומניחים את הרצועות זו לצד זו. כעת מתחילים לקלוע: מהדקים את הרצועות בבסיסן, בחלק העליון. ממספרים את הרצועות מימין לשמאל - 1, 2, 3, 4. המספור הזה מתייחס רק לסדר הרצועות, כלומר ברגע שרצועה אחת משנה את מיקומה היא מאבדת את המספר הקודם שלה ומקבלת מספר חדש על פי המיקום שלה.

יש בסך הכול שלוש פעולות שצריך לעשות, והן חוזרות על עצמן עד תום הקליעה. פעולה ראשונה: מניחים את רצועה 4 על גבי רצועה 2. פעולה שנייה: מניחים את רצועה מספר 1 על גבי רצועה 3. ופעולה שלישית ואחרונה: מניחים את רצועה מספר 2 על גבי רצועה מספר 3. עכשיו הסדר הזה חוזר על עצמו שוב ושוב. אחרי שחוזרים על הפעולות ומגיעים לקצה של הרצועות, פשוט מהדקים אותן היטב יחד ותוחבים אותן כלפי מטה. עושים את אותו הדבר גם בחלק העליון, בחיבור של הרצועות. מכינים את שאר החלות באותה צורה ומעבירים אותן לתבנית התנור, מרופדת בנייר אפייה. מורחים את החלות בביצה הטרופה פעמיים, בפעם הראשונה לא מפזרים כלום ולאחר חמש דקות מורחים שוב, מפזרים פרג ושומשום ומניחים במקום חמים להתפחה של חצי שעה.

מחממים תנור לחום של 220 מעלות ואופים את החלות 20-25 דקות, עד שהן מזהיבות. מוציאים לרשת צינור ומניחים להן להצטנן עליה. לפני ההגשה טוב להניח את החלות בתוך שקית ניילון על הפלטה, כך הן מגיעות לשולחן חמימות ומופלאות במיוחד.

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

השבת הראשונה בחיי

לא יודעת איך מצאתי את עצמי באותו יום שישי נוחתת מלב שינקין בקרוואן הזעיר של הרב והרבנית בבת עין. אבל בשבת ההיא טעמתי, שמעתי וראיתי דברים שלא חלמתי שהם קיימים, והם היו תחילתה של דרכי החדשה

השבת הראשונה בחיי הייתה בבת עין. הייתי אז בת עשרים ושש, כבר לא ילדונה, ומעולם לפני כן לא הכרתי את המציאות הזאת. מבחינתי היה רק סוף שבוע, ושבת היא עוד אחד מימי השבוע. מה גם שבתור שפית ממילא זה לא היה היום החופשי שלי, אם כבר להפך - זה היה היום העמוס ביותר בעבודה. אך בעקבות התהליך המפתיע והלא מובן, שבו כמעט בלי שאבין או אדע התחלתי לחזור בתשובה, חברתי הטובה איריס, שדאגה לגרוור אותי לשיעור תורה כמעט נגד רצוני, היא זו שהתקשרה בתחוננים לרב שיזמין אותי לשבת אצלו בבית.

אז למרות שישבתי בחדר ענקי מלא וגדוש מאזינים, והקפדתי למקם את עצמי בשורה האחרונה מאחורי העמוד, בסוף השיעור המיוחד ששמענו ניגש הרב בכבודו ובעצמו עד לשורה האחרונה, שאל אותי אם שמי אביגיל ואמר לי שהוא ואשתו ישמחו מאוד לארח אותי בשבת.

באמת הכול היה מתוכנן מראש על ידי איריס שישבה לידי, אך אני לא ידעתי את זה. לא היה לי נעים לסרב, וכך מצאתי את עצמי בבוקרו של יום שישי יושבת באוטובוס ולבושה בבגדים הכי דוסיים שהצלחתי לארגן, כמובן עם חברתי המשיגה הצמודה לצדי, בדרך ליישוב קטן שלא שמעתי עליו מעודי.

ניגון אחרי הספונג'ה

הדבר הראשון שהלם בחושיי כשהגענו לבת עין היה הנוף. אני מכורה לנוף. גולדתי וגדלתי בקיבוץ גזית שלי הר תבור, אחד האזורים היפים בארץ, והנוף עוצר הנשימה שבו הייתי מוקפת היה תמיד אחד החברים הטובים שלי. רק בדיעבד הבנתי שזו הייתה דרך לא מודעת ליצור קשר עם מי שצייר ויצר אותו בשבילי. אבל בבת עין היה נוף כל כך עוצמתי, בראשית. גבעות גבעות מקיפות אותי מכל עבר וגיבסות מכל פינה ביישוב.

הדבר השני היה החיוך של הרבנית, שעד מהרה גם הפכה לחברה טובה שלי. בעלת תשובה חמה ומתוקה שקיבלה את פניי בחום ובתמימות שכמותם לא פגשתי. "רצה שאני אנגן לך שיר?" אמרה לי תוך כדי שאני יושבת עם איריס על השולחן הפצפון בקרוואן הפצפון, והיא זה עתה סיימה לשטוף רצפה. לפני שהספקתי לנשום או להבין מה פתאום שיר היא הוציאה גיטרה, התיישבה מולנו וניגנה ושרה בקול של מלאכים שירים שהיא כתבה, מלאי רגש, עומק, געגועים להשם. כל מה שיכולתי לחשוב היה שבשינקין בתל אביב, משם יצאתי הבוקר, היו אוכלים אותה בלי מלח עם התמימות הזאת שלה. אבל זה לא הפריע לה להמשיך לשיר ולנגן ולהזכיר ללב ההמום שלי שעדיין יש תמימות ויפה כאלה בעולם.

אבל בכל אופן השבת מתקרבת, אז הקונצרט הפרטי נגמר ושתינו עזרנו לרבנית לסיים את כל ההכנות האחרונות לקראת השבת.

עד מהרה הגיע הרב, קיבל את פנינו לשלום וניגש ללימודו. עוד דקות אחדות והצפירה הדהדה ביישוב כולו. הרבנית הדליקה נרות והזמינה גם אותנו להדליק, ובפעם הראשונה

שום דבר לא הכין אותי לרגע הבא - הביס הראשון שלי מהחלה המדהימה תוצרת בית, חלה שהטעם שלה היה כל כך אוורירי, עשיר, ענוג, כאילו לקחו חתיכה של אור והפכו אותו למאפה. למרות היותי שפית מצליחה ועל אף הידע העשיר שלי בכל תחומי האוכל, כשאכלתי את החלה הזאת הבנתי בחוש שיש כאן משהו שאין לי אפשרות להבין - טעם רוחני!

הורים, עם רימון אתם יכולים לשמור על המשפחה שלכם מוגנת ברשת מבלי להתפשר על חווית הגלישה!

ידעתם ש-80% מילדי ישראל נחשפים לתכנים אסורים ברשת עד גיל 13?
עם אינטרנט רימון תוכלו גם להגן על המשפחה שלכם ברשת וגם ליהנות מגלישה מהירה
כמו שאתם אוהבים. עם רימון אתם בוחרים על אלו מכשירים להגן, מנהלים את זמן הגלישה של המשפחה
ונהנים מחוויית אינטרנט במהירות של עד 1 ג'יגה.

לפרטים ולהרשמה *8911

למצטרפים חדשים | לא כולל תשתית סיבים אופטיים | במבצע ל-3 חודשים מחיר החבילה 79 ₪ לחודש, ובמחיר חודשי לחודשים 12-4: 99 ₪, לחודשים 36-13: במחיר 124 ₪ מחיר ללא נתב. נתב בשכירות של 20 ₪ לחודש | בכפוף לפריסה ולתנאי הסכם ההתקשרות הרלוונטי | תוקף ההטבה עד 31.8.2023 | אינטרנט רימון, 2009 ח.פ. 5142564